

Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023–2025 ja talousarvio vuodelle 2023

Yhtymähallitus 27.9.2022 § 145
Yhtymäkokous 22.11.2022 § xx

1	Toiminta- ja taloussuunnitelman yleisperustelut	3
1.1	Katsaus suunnitelmakauteen	3
1.2	Toimintaympäristökatsaus	7
1.3	Talousarvio- ja taloussuunnitelmarakenne ja taloudelliset lähtökohdat	12
1.3.1	Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä konsernin rakenne	13
1.3.1.1	Koulutuskeskus Salpauksen toimintamalli	15
1.3.2	Talousarvion yhteenveto ja sitovuustasot	16
1.3.3	Tuloperusteet	17
1.3.4	Menoperusteet	18
1.3.5	Toimitilaohjelma	18
1.3.6	Suunnitelman mukaiset poistot omaisuudesta	20
1.3.7	Tuottojen ja kulujen jakautuminen sitovuustasoittain (käyttötalous)	21
1.3.8	Talousarvion tuotto- ja kululajeittainen jakauma (käyttötalous)	22
1.4	Henkilöstösuunnitelma	24
1.5	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä katsaus riskienhallinnan tilanteeseen	25
1.6	Kestävä kehitys ja ympäristövastuu	28
2	Toiminta- ja taloussuunnitelmaosa vuosille 2021–2023	30
2.1	Strategia vuosille 2021–2025	30
2.1.1	Strategiset kehitysohjelmat	31
2.1.1.1	Rohkeita uuden rakentajia	32
2.1.1.2	Jatkuvaa oppimista	32
2.1.1.3	Onnistuneita asiakaskokemuksia	33
2.1.1.4	Strategiset kehittämisalueet	34
2.2	Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit	35
2.3	Henkilöstön koulutussuunnitelma	36
3	Tuloslaskelmaosa	38
3.1	Taloudelliset lähtökohdat	38
3.1.1	Toimintatuottojen muutos	40
3.2	Tuloslaskelma	41
3.3	Tuloslaskelma erittelyt	42
3.3.1	Toimintatuotot ja kulut	42
3.3.2	Tulorahoituksen kehitys	43
3.3.3	Korkotuotot ja -kulut	44
3.3.4	Vuosikate	44
3.3.5	Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	44
3.3.6	Satunnaiset erät	44
3.3.7	Poistoeron vähennys	45
3.3.8	Tilikauden yli-/alijäämä	45
4	Investointiosa	46
4.1	Investointien yhdistelmä	46
4.2	Kiinteistöinvestointien yhdistelmä rakennuksittain	46
4.3	Kiinteistöinvestoinnit rakennuksittain ja hankkeittain	47
4.3.1	Kiinteistöinvestointien perustelut	48
4.3.2	Käyttötaloudesta rahoitettava kunnossapito	49
4.4	Irtaimistoinvestoinnit	50
5	Rahoitusosa	57
5.1	Rahoituslaskelma	57

Sisällysluettelo

5.2	Rahoituslaskelman erittelyt _____	58
5.2.1	Vuosikate _____	58
5.2.2	Investoinnit _____	58
5.2.3	Lainakannan muutokset _____	58
5.2.4	Kassavarojen muutos _____	59
5.2.5	Leasing-vuokraus _____	59
6	Liiteosa _____	60
6.1	Suoritus- ja vaikuttavuusmittareiden selitykset ja laskentakaavat _____	60
6.2	Opiskelijamäärä kotikunnittain _____	61

1 Toiminta- ja taloussuunnitelman yleisperustelut

1.1 Katsaus suunnitelmakauteen

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on yksi Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä ja keskeinen toimija Päijät-Hämeessä. Salpauksen opiskelijavuosimäärän mukainen rahoituspäätös vuodelle 2022 oli 5924 opiskelijavuotta ja vähintään samaa tasoa odotamme vuodelle 2023. Ministeriön päätös vuoden 2023 rahoituksesta ja opiskelijavuosista tulee koulutuksenjärjestäjille tiedoksi vasta aivan vuoden 2022 lopulla. Vuosittaiseen opiskelijavuosi toteumaan ja sen vaihteluun vaikuttaa merkittävästi työvoiman kysyntä alueella, joka kahden korona vuoden jälkeen Päijät-Hämeessä on kasvanut ja samalla vähentänyt koulutukseen osallistumista. Aiempina vuosina koronan vaikutus näkyi kasvaneina opiskelijamäärinä useiden työpaikkojen sulkeutuessa erityisesti palvelualoilla. Jatkossa tulee olla tavoitteena työn ja opiskelun yhä joustavampi yhteensovittaminen osana alueellista palvelua.

Rahoituksen perusteena olevalla opiskelijavuosilla mitattuna Salpaus on vuonna 2022 kahdeksanneksi suurin ammatillisen koulutuksen järjestäjä Suomessa. Ammatillisen koulutuksen rahoitus toteutuu koulutuksen järjestäjille maksettavan valtionosuusrahoituksen kautta. Rahoittamiseen osallistuvat sekä valtio että kunnat suunnilleen yhtä suurin panoksin. Käytännössä kaikki Suomen kunnat maksavat asukaslukunsa perusteella ammatillisen koulutuksen rahoitusosuutta valtiolle. Vuonna 2022 kunnan rahoitusosuus ammatilliseen koulutukseen on 186,42 euroa/asukas. Kuntayhtymän omistajakunnat eivät rahoita toimintaamme suoraan valtakunnallisen rahoitusjärjestelmän lisäksi. Toimintamenojen ohella kaikki investoinnit rahoitetaan kuntayhtymän omilla tuloilla.

Salpauksen strategia vuosille 2021–2025 kiinnittää erityistä huomiota perustehtäväämme palveluorganisaationa, työelämän kumppanina ja yhteiskunnallisena vaikuttajana. Tänä aikana laajennettu oppivelvollisuus saavuttaa kokonaislaajuutensa ja valtakunnallinen aikuisille suunnatun jatkuvan oppimisen kehittäminen ja uudistus toteutuu. Strategiassamme on huomioitu Opetus- ja kulttuuriministeriön uuden ammatillisen koulutuksen vuoteen 2030 ulottuvan laatustrategian tavoitteet ja suuntaviivat. Strategiamme keskeiset teemat toiminnallemme ovat; rohkeita uuden rakentajia, jatkuvaa oppimista ja onnistuneita asiakaskokemuksia. Näiden sisältöjä avataan tässä Toiminta- ja taloussuunnitelmassa.

Valmisteltavan toiminta- ja taloussuunnitelman ja erityisesti talousarviovuoden 2023 aikana on välttämätöntä uudistaa Salpauksen koulutustarjonnan ja opiskelijarekrytointin toimintatapoja. Erityisesti aikuisille suunnattua jatkuvaa hakua tulee kehittää niin, että koulutustarjonta vastaa yhä paremmin alueen yritysten osaavan työvoiman saatavuuteen ja väestön osaamistarpeisiin. Tämä edellyttää lisäystä lyhyiden, osallistujan työllistymistä tukevien tutkinnon osien joustavaan tarjontaan sekä aitoon mahdollisuuteen aloittaa opinnot opiskelijan kannalta joustavammin läpi vuoden.

Nuorisoikäluokkien pienentyessä voimme varmistaa alueen kannalta riittävän opiskelijamäärän ja osaavan työvoiman tarjonnan ainoastaan lisäämällä koulutustemme joustavuutta ja tarvelähtöisyyttä. Jo nyt lähes 60 prosenttia Salpauksen opiskelijoista on yli 25-vuotiaita. Vuonna 2021 opiskelijoista 2/3 tuli jatkuvan haun hakeutumisyvälyä ja vain 1/3 yhteishaun kautta. Enää 13 prosenttia opiskelijoista vuonna 2021 oli alle 18-vuotiaita hiljattain peruskoulunsa päättäneitä nuoria.

Opiskelijat ikäryhmittäin:

Ikäjakausma	Opiskelijamäärä	Opiskelijavuodet
alle 18-vuotiaat	1 561	828
18 - 24 -vuotiaat	4 015	2 378
25 - 29 -vuotiaat	1 266	616
yli 30-vuotiaat	6 182	2 560
Yhteensä	13 024	6 382

Opiskelijavuositoteuma valintaväylän mukaan 2021	
Yhteishaku	2148
Jatkuva haku	4026

salpaus Koulutuskeskus
Further Education

Kaikkien koulutusalojen tulee varmistaa opetuksen pedagogisten toteutustapojen, koulutuksen tarkoituksenmukaisien kokonaisuuksien ja opintojen joustavan aloituksen ja etenemisvaihtoehtojen käyttökelpoisuus. Oikea-aikainen ja sisällöllisesti uusiin tarpeisiin vastaava koulutustarjonta tekee Salpauksesta strategiansa mukaisesti palveluorganisaation.

Kaksi vuotta kestänyt koronapandemia on osaltaan vaikuttanut tulevien vuosien suunnitelmiin, ja tilanteen vähitellen normalisoituessa, ei kaikki ole enää kuten ennen. Kaikki henkilöstöryhmät, mutta myös opettajat ja ohjaajat, ovat oppineet ja ottaneet käyttöön poikkeusolojen aikana asioita, joita nyt arvioidaan ja mietitään miten parhaimmat niistä, saadaan jäämään käyttöön. Esimerkiksi monipaikkatyön malli on käytössä ja sillä on vaikutuksia niin vuorovaikutuksen ja asiointin kuin toimitilaohjelman kehittämiseen. Muiden kuin henkilöstökulujen kasvua on kyetty hillitsemään merkittävästi näinä vuosina, osin koronatilanteen tukemana. Tilanteen normalisoituessa toimintakustannukset kasvavat jälleen. Lisäksi inflaatio on kiihtynyt, joten kustannusten kasvu on yksi merkittävä riski jo vuoden 2022 talouden toteutumisessa, mutta erityisesti taloussuunnitelmakaudella 2023–2025.

Oppivelvollisuuden laajennuksen vaikutukset nähdään kokonaisuudessaan myöhemmin, kun laajennus on voimassa täysimääräisesti. Jo nyt voidaan kuitenkin todeta, että uudistus on käynnistynyt hyvin huolellisen valmistelun myötä. Alueella jokaiselle koulunkäyntikykyiselle peruskoulun päättävälle on löydettävissä toisen asteen opiskelupaikka. Tällä tuetaan myös koulutustason nousua alueella. Tavoite on, että nuorten koulutus- ja osaamistasoa ja samalla työllisyysastetta nostetaan, koska pelkän peruskoulun oppimäärän suorittaneiden työllisyysaste on noin 40 prosenttia.

Salpaus on alueen lukioiden ohella merkittävin oppivelvollisille koulutusta tarjoava oppilaitos. Erilliset nivelvaiheen koulutukset korvautuivat syksystä 2022 alkaen uudella tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella (TUVA). Tätä koulutusta Salpaus tarjoaa sekä peruskoulun päättävälle yhteishaussa että jatkuvassa haussa kantasuomalaisille sekä maahanmuuttaneille. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA) säilyy jatkossakin omana koulutuskokonaisuutenaan, tätä Salpaus järjestää yhteistyönä Kaarisilta ry:n kanssa, samoin kun vaativan erityisen tuen tutkintoja musiikin ja kuvataiteen aloille.

Uuden lain mukaan oppivelvollinen ei voi erota oman ilmoituksensa perusteella, jos hän ei ole aloittanut uusia opintoja. Tämä haastaa erityisesti ohjaus- ja tukipalvelujen saatavuuden, riittävyyden ja oikea-aikaisuuden. Tukipalveluiden saatavuuden varmistaminen sekä moniammatillisen yhteistyön merkitys korostuu (huoltaja, asuinkunta, sosiaalityö, terveystoimi, peruskoulu, toinen aste). Päijät-Hämeessä on edelleen suuri tarve kuraattori-, päihde- ja mielenterveyspalveluille sekä opiskelijoiden terveydenhoitaja ja lääkäripalveluille. Nuorten kohdalla myös kodin ja huoltajien roolin merkitys on merkittävä ammatillisissa opinnoissa onnistumisessa ja siinä tarvittavassa tuessa vielä täysi-ikäisyyden saavuttamisen jälkeenkin. Salpauksen tavoitteena ja toiveena on edelleen, että myös kouluterveydenhoitajat ja -lääkäri voisivat tulevaisuudessa sijoittua kampuksille, oppilaitoksen tiloihin. Näin parannettaisi erityisesti opiskelijoiden palveluiden saatavuutta, mutta myös moniammatillista yhteistyötä eri henkilöryhmien kesken. Tavoite näiden toteuttamisesta lähipalveluna on kirjoitettu myös valtakunnallisiin hyvinvointialueiden rakentumisen suunnitelmiin.

Ammatillisen koulutuksen uudistusten myötä opettajan työssä korostuu substanssiosaamisen opetuksen lisäksi erityisesti ohjaus ja opiskelijan henkilökohtaisen kehittymisen sekä valmistumisen jälkeisen työllistymisen tukeminen. Varmistaakseen opetuksen ja ohjauksen riittävyttä ja laatua kuntayhtymä on resursoinut merkittävästi lisää opettajia ja opinto-ohjaajia vuoden 2021 aikana. Henkilöstölisäyksen vaikuttavuus näkyy erityisesti vuoden 2022 toteutuksissa. Lisäresursseilla halutaan mahdollistaa riittävä ja aiempaa parempi opetus ja ohjaus kaikille Salpauksen opiskelijoille koronapoikkeusoloista huolimatta ja takia sekä tukea samalla henkilöstön jaksamista ja työhyvinvointia. Tämä henkilöstömäärän väliaikainen lisäys on ollut mahdollista Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä määräaikaisella valtionosuuden korotuksilla, joita on saatu vuosina 2019–2022. Resurssi tulee toiminnan laadun ja vaikuttavuuden ylläpitämisen ja kehittämisen kannalta tarpeeseen. Haasteelliseksi tilanteen tekee kuitenkin se, että voimassa olevan tiedon mukaan kyseessä on väliaikainen rahoitus. Tosiasia kuitenkin on, ettei lisääntynyt tuen tarve poistu lähivuosina, päinvastoin. Määräaikaisuus saattaa myös vaikeuttaa osaavan henkilöstön sitoutumista ja rekrytointia joillain aloilla.

Ammatilliseen koulutukseen valtakunnallinen työelämäpalautteen kerääminen alkoi 1.7.2021 ja tämä palaute tulee vaikuttamaan koulutuksenjärjestäjälle myönnettävään rahoitukseen vuodesta 2023, samalla tavoin, kun opiskelijoiden antama palaute. Palautteet ovatkin merkittävä osa toiminnan kehittämistä. Työelämäpalautteella halutaan saada enemmän ja tarkempaa tietoa siitä miten koulutuksen järjestäjien tarjoamat palvelut vastaavat työelämän tarpeita. Palautekysymysten teemat liittyvät asiakaslähtöisyyteen, sopimusprosessiin, ohjaukseen ja tukeen sekä vaikuttavuuteen ja laatuun. Kyselyssä ei arvioida opiskelijaa tai hänen osaamistaan.

Koulutuskeskus Salpaus on aktiivisesti mukana myös alueen työllisyyden kuntakokeilussa ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien parantamisessa. Kuntakokeilu antaa mahdollisuuksia luoda uudenlaisia ratkaisuja työvoimapolitiikan ja koulutuksen yhdyspintoihin. Keskeiseksi tässä onnistumisessa muodostuu myös kaikkien eri tahojen ohjausosaaminen, jotta ilman aiempaa ammatillista koulutusta olevat tai uutta osaamista tarvitsevat ohjautuisivat alueella olevan ammatillisenkoulutuksen pariin. Koulutusta Salpauksessa on tarjolla enemmän kun mitä siihen on vuoden 2022 aikana saatu ohjattua opiskelijoita kuntakokeilusta tai työvoimahallinnon kautta. Osaltaan koulutuksen vetovoimaa on vähentänyt alueella parantunut työllisyystilanne, mutta samaan aikaan pitkäaikaistyöttömyys on pysynyt alueella korkean. Salpaus pyrkii aktiivisesti tukemaan ja edistämään koulutukseen hakeutumista mm. perehdyttämällä kuntakokeilun toimijoita ja tarjoamalla omaa ohjausta Ohjauspiste suunnan opinto-ohjaajien toimesta. Tämän lisäksi Salpaus on aktiivinen toimija alueen eri työllisyys- ja koulutustoimijoiden sekä omistajien kanssa tehtävässä yhteistyössä eri hankkeissa ja päivittäisessä toiminnassa. Salpaus on vahvistanut omaa toimintaansa lisäämällä resursseja myös aikuisten ohjaamiseen jatkuvan oppimisen ja valtakunnallisen ”oikeus osata” ohjelman tavoitteiden mukaisesti

Alueellisena koulutuksen järjestäjänä Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä pyrkii palvelemaan myös niitä kuntia ja alueita, joilla ei ole sen omia toimipisteitä. Näissä tapauksissa koulutus toteutetaan yhteistyössä työpaikkojen tai/ja peruskuntien kanssa oppisopimuksena niille aloille, joille alueella on työvoimantarvetta. Koulutamme myös työperäisen maahanmuuton kautta yrityksille lisää osaavaa työvoimaa mm. lähihoitajia yhteistyössä Päijät-Hämen hyvinvointiyhtymän ja Silkkkien kanssa.

Kuntayhtymän vahva tase antaa hyvän pohjan vastata tälle vuodelle 2022 saatuun edellisvuotta pienempään rahoituksen perustana olevaan opiskelijavuosimäärään. Kuntayhtymän toimintatuotot tulevat laskemaan tänä vuonna jo toista vuotta peräkkäin, vaikka saimme tälle vuodelle vielä 2,1 miljoonaa euroa hallituskauden viimeisestä tulevaisuusinvestointirahoituksesta opetuksen määrän lisäämiseen ja 230 000 euroa alle 18-vuotiaiden oppisopimuskoulutuksen tukemiseen.

Kuntayhtymä on varautunut opetushenkilöstön kasvaneisiin henkilöstökuluihin, inflaatioon ja energiakriisin kustannuksiin sekä muuhun talouden epävarmuuden kasvuun edellisen kolmen tilikauden aikana vuosina 2019-2021 saavuttamallaan 16,1 miljoonan euron ylijäämillä.

Tilikauden ylijäämät vuosina 2019-2021:

KOULUTUSKESKUS SALPAUS -KUNTAYHTYMÄ				
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	Yhteensä
Tilikauden ylijäämä	2 853 795 €	8 357 673 €	4 876 017 €	16 087 484 €

Olemme onnistuneet talouden hallinnassa erinomaisesti sen lisäksi, että nykyisen hallitusohjelman mukaisesti olemme saaneet näinä vuosina määräaikaista harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta opetus- ja ohjaushenkilöstön palkkaamiseen ja korona poikkeustilanteen hoitoon yhteensä 9 miljoonaa euroa. Tästä lisärahoituksesta vuoden 2021 lopussa oli käyttämättä noin 5 miljoonaa, mikä on osa saavutettua ylijäämää näinä vuosina, koska saatu rahoitus tuli kirjata maksuperusteisesti saantivuodelle, vaikka rahoitusta ei oltu vielä kokonaan käytetty. Muuta kuin käyttämättömän valtionosuusrahoituksen ylijäämää vuosina 2019-2021 on 11,1 miljoonaa euroa.

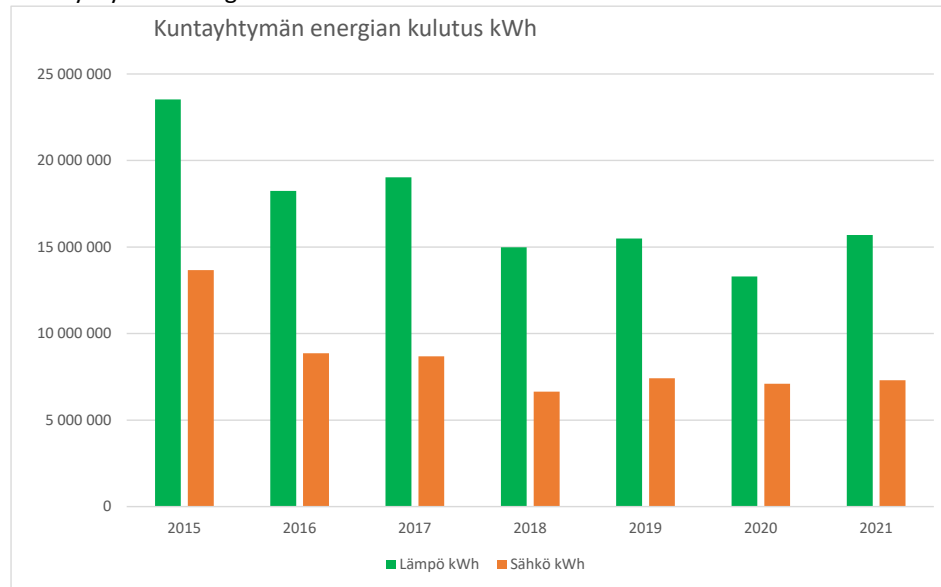
Tulemme käyttämään vuosien 2019-2021 ylijäämää koulutuksen hyväksi nyt käsiteltävänä taloussuunnitelmakautena. Taloussuunnitelmassa tarkasteltavat vuoden 2021–2025 ovat taloussuunnitelman mukaan kumulatiivisesti -1,3 miljoonaa euroa alijäämäisiä. Määräaikaisella valtionosuusrahoituksella on palkattu lähes 50 opettajaa ja ohjaushenkilöä lisää. Tämä satsaus näkyy vuosina 2023-2025 kuluina, mutta ei enää tuottoina.

Vuodelle 2022 toteutunut 2 miljoonan euron valtionosuusrahoituksen lasku vaikuttaa saatavaan rahoitukseen myös taloussuunnitelmakaudella. Valtionosuusrahoituksen kasvua on taloussuunnitelmassa arvioitu varovaisesti. Indeksiodotus on 1,5 % vuonna 2023, 1 % vuosina 2024 ja 2025. Samalla kuitenkin palkkojen sovitut yleiskorotukset ovat mukana vaikuttaen henkilöstökuluja korottavasti vuoden 2025 loppuun mennessä noin 11 prosentilla. Henkilöstökuluihin vaikuttavat toisaalta alentavasti eläkemenoperusteisen eläkemaksun poistuminen sekä määräaikaisella rahoituksella palkatun henkilöstön väheneminen kauden loppuun mennessä.

Kumulatiivisesti vuodet 2019–2025, nyt käsiteltävän taloussuunnitelman mukaan, ovat edelleen 9,9 miljoonaa euroa ylijäämäisiä, vaikka vuosina 2022-2025 ylijäämiä käytetään. Maksuvalmius säilyy hyvällä tasolla ja lainoja lyhennetään. Kauden lopussa kuntayhtymällä ei käytännössä ole lainoja. Saavutettu vielä tällä suunnitelmalla käyttämätön ylijäämä on käytännössä kuntayhtymän varautuminen epävarmuuden kasvuun ja kasvavan inflaation ja energiakriisin kustannuksiin. Näitä todennäköisesti kasvavia kustannuseriä ei ole voitu sisällyttää taloussuunnitelmaan vallitsevasta suuresta epävarmuudesta johtuen. Talousarvio ja taloussuunnitelma on tehty tiedossa olevan kustannustason mukaisesti. Kuluneen vuoden 2022 aikana kustannusten kasvu ei ole merkittävästi vielä realisoitunut. Esimerkiksi energiakustannukset ovat ensimmäisen kuuden kuukauden aikana vielä laskeneet edellisvuodesta, vaikka talvi oli kylmä.

Merkittävin energiakriisiin varautuminen on tehty toteuttamalla kuntayhtymän toimitilojaohjelmaa ja tilojen vähentämistä. Olemme vähentäneet Salpauksen käytössä olevia toimitiloja -73 000 m², -40 prosenttia vuodesta 2013 alkaen. Tämä näkyy myös energian kulutuksessa. Talvella 2022-2023 tulemme lisäksi alentamaan huonelämpötilaa ja tekemään muita pienempiä kiinteistöjen energiankäyttöä vähentäviä toimenpiteitä. Kuntayhtymä on mukana Lahti-konsernin energiahankinnan yhteissopimuksessa. Kustannuksien ohella kiinteistöikäytön vaikutus on merkittävä myös kuntayhtymän vihreän siirtymän näkökulmasta.

Kuntayhtymän energiankulutus 2015-2021:

Kuntayhtymän talous on pidetty kunnossa ja se on myös aitoa varautumista tulevaan epävarmuuteen. Saavutus on merkittävä, koska takana on raskaat ammatillisen koulutuksen edellisten hallituskausien rahoitusleikkaukset, jotka tarkoittivat vuosien 2013 ja 2018 välillä -20 miljoonan euron eli -30 prosentin valtionosuusrahoituksen vähennystä Salpauksessa. Tähän sopeutuminen vaati merkittäviä henkilöstövähennyksiä sekä kiinteistöjen ja toimipisteiden määrän vähentämistä. Koulutustarjontaa tai volyyymiä emme leikkauksista huolimatta vähentäneet. Toimipisteiden sulkemisen perusteena oli ensisijaisesti liian pienet opiskelijamäärät. Vapaa hakeutumisoikeus vaikuttaa opiskelupaikkakunnan valintaan.

Yhtymähallitus tekee esityksen 22. marraskuuta kokoontuvalle yhtymäkokoukselle talousarviomuutoksesta vuodelle 2022. Muutos perustuu yhtymähallituksen kesäkuussa käsittelemään tilinpäätösennusteeseen. Muutettu talousarvio on raportoitu tämän asiakirjan laskelmissa.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on tehnyt määrätietoista työtä henkilöstön, toimintaolosuhteiden ja talouden tasapainoisessa kehittämisessä. Opetushenkilöstöön on nyt perustehtävän mukaisesti panostettu, toimitiloja on vähennetty ja peruskorjattu ja talouden perusta pidetty vakaalla pohjalla. Tämä työ jatkuu tulevalla taloussuunnitelmakaudella.

Salpaus on visionsa mukaisesti enemmän kuin koulu, opiskelijoiden ja työelämän kohtaamispaikka. Vision saavuttamiseen liittyy toimintamme eettisten kulmakivien

- vastuullisuus ja tarttuminen,
- keskustelu ja yhteisen ymmärryksen rakentaminen sekä
- vaikuttavuus ja keskittyminen olennaiseen toteuttaminen ja näkyminen kaikkien salpauslaisten toiminnassa.

1.2 Toimintaympäristökatsaus

Päijät-Häme

Päijät-Hämeen alueen vahvuudet ovat monipuolinen elinkeinorakenne, pk-yritysvaltaisuus, sijainti ja saavutettavuus. Perheyrittäjäyys on yleisempää kuin muualla Suomessa ja kattaa maakunnassa kaikki toimialat ja yritysten kokoluokat. Teollisuus työllistää huomattavasti enemmän ja rakentaminen hieman enemmän kuin koko maassa kokonaistyöllisyyteen suhteutettuna. Vastaavasti informaatio ja viestintä, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, rahoitus- ja vakuutustoiminta sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminta työllistävät suhteutettuna koko maata vähemmän. Eteläisen kehätien avaus on lisännyt Päijät-Hämeen alueelle uusia investointeja ja työpaikkoja. Alueen vetovoimaisuutta lisätään myös investoinneilla, joilla houkuteltaan uusia yrityksiä, jotka työllistävät alueen asukkaita ja tuovat uutta koulutettua väkeä. Fazerin makeistehtaan sijoittuminen Lahteen on hyvä esimerkki tästä.

Vuoden 2021 Lahden ympäristöpääkaupunkistatus toi positiivista julkisuutta sekä näkyvyyttä ja edesauttoi alueen jo entisestään vahvan kiertotalouden kasvua. Alueen vahvojen klustereiden (mm. sähköisen liikenteen klusteri, bio- ja kiertotalousklusteri, viljaklusteri) toiminta tukee yritysten kasvua, ja niiden toivotaan houkuttelevan lisää toimijoita alueelle.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa Päijät-Hämeen alueella monin tavoin. Tilanne luo epävarmuutta energiemarkkinoilla, kansainvälisessä kaupassa, investointinäkymissä ja työmarkkinoilla. Alueen yrityksillä on ollut kauppasuhteita Venäjälle, jotka on jouduttu jäädyttämään tai ajamaan kokonaan alas. Vaikutukset hajastuvat myös esimerkiksi matkailuun.

PK-yritysbarometrin mukaan yritykset kokevat edelleen epävarmuutta tulevaisuuden suhteen

Suomen Yrittäjät, Finnvera ja Työ- ja elinkeinoministeriö julkistavat kaksi kertaa vuodessa Pk-yritysbarometrin, josta käy ilmi, mitä pienet ja keskisuuret yritykset odottavat tulevalta 12 kuukaudelta. Pk-yritysbarometriin 1 / 2022 kyselyyn vastasi 5201 yrityksen edustajaa.

Yritykset ovat hyvin haastavassa tilanteessa korona pandemian edelleen jatkuessa. Venäjän hyökkäys Ukrainaan loi uuden globaalin kriisin ja muutti tilannetta olennaisesti. Sodalla ja siihen liittyvillä pakotteilla on sekä välittömiä että välillisiä vaikutuksia alueiden talouteen ja työllisyyteen. Sodan alettua, myös kustannusten nousu on alkanut huolestuttaa ja ennakoitiin vaikeutunutta entisestään. Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa kauppaa käyviä yrityksiä on joutunut keskeyttämään toimintansa näissä maissa ja etsimään korvaavia markkinoita ja/tai raaka-aineita. Myös kausityövoiman saamisen vaikeutuminen sodan takia nähdään akuuttina haasteena. Yleisesti nähdään, että sodasta aiheutuvat ongelmat ovat monin osin vasta edesspäin ja suorat vaikutukset näyttävät energian ja raaka-aineiden hintojen nousuna sekä saatavuusongelmina. Poikkeuksellinen tilanne ja nopeat muutokset ovat heikentäneet yritysten odotuksia lähiajan suhdannekehityksestä voimakkaasti. Odotukset liikevaihdon kehityksestä ja kannattavuusodotukset ovat heikentyneet. Epävarmuus tulevaisuudesta on suurta.

Pk-yritykset arvioivat vähentävänsä investointejaan merkittävästi lähiaikoina. Kaikilla aloilla, lukuunottamatta teollisuutta, on enemmän investointejaan vähentäviä yrityksiä kuin niitä, joissa investoinnit lisääntyvät. Heikko tulos kertoo poikkeuksellisen suuresta epävarmuudesta talouskasvun ja toimintaympäristön tulevan kehityksen suhteen.

Yhä useamman yrityksen menestyksen kasvu perustuu teknologiankehitykseen tai digitalisaation monipuoliseen hyödyntämiseen yritystoiminnassa. Korona-aikana digitalisoituminen on ottanut suuren loikan eteenpäin. Myös kansainvälisyys on usealle pk-yritykselle mahdollisuus kasvaa ja kehittää toimintaansa. Suomen markkinat ovat rajalliset, joten kasvua haetaan ulkomailta.

Nopeasti muuttuva ja haastava toimintaympäristö heijastuu yritysten sopeuttamistarpeeseen. Vaikka tulevaisuuden näkymät ovat monin paikon epäselvät, odotukset henkilöstön määrän kehityksestä ovat melko positiiviset. Työvoiman vähäinen saatavuus on yhä suurempi syy siihen, miksi yritykset eivät kykene palkkaamaan lisätyövoimaa. Reilusti yli puolet yrityksistä kokee osaavan ja yrityksen tarpeita vastaavan työvoiman saatavuuden rajoittavan kasvua ainakin jossain määrin. Joka kuudes yritys kokee tämän tekijän kasvun merkittävänä esteenä. Rakentamisessa ja teollisuudessa työvoiman saatavuus koetaan toimialoittain katsottuna haasteellisimmaksi. Mitä kasvuhakuisempi yritys on, sitä enemmän työvoiman saatavuus koetaan kasvun esteeksi. Osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi, yritykset panostavat henkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä alihankinta- ja toimittajaverkoston hyödyntämiseen. Myös koulutus- ja oppisopimusten hyödyntäminen nähdään tärkeänä keinona.

Yritys Hunter -hanke

Vaikka yritysten tulevaisuuden näkymät ovat edelleen hyvin epäselvät, odotukset henkilöstön määrän kehityksestä ovat aikaisempaa positiivisemmat. Osaavan työvoiman saanti on osoittautunut monen yrityksen kasvun esteeksi. Alueella tehdään aktiivista ja monipuolista yhteistyötä työvoimapulan, kohtaanto-ongelmien ja rakennemuutoksen suhteen. Lahden kaupunki haluaa edistää alueellaan työelämän osaavan työvoiman saantia ja yhteistyön kehittämistä työelämän ja oppilaitosten välillä. Tätä kokonaisuutta tukemaan Lahden kaupunki rahoittaa Yritys Hunter-hanketta. Yritys-Hunter-hankkeessa Päijät-Hämeen alueellisen yhteistyömallin tavoitteena on synnyttää oppilaitoksille (LUT, LAB ja Koulutuskeskus Salpaus) uusia yrityskontakteja ja tukea alueen opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden sijoittumista alueen yrityksiin. Tavoitteena on myös mahdollistaa uudet

harjoittelu-, oppinäytetyö- ja työmahdollisuudet alueen opiskelijoille ja valmistuville, kasvattaa yrityksiä tietämystä alueen oppilaitoksista ja niiden osaajista, ja edistää Lahden kaupungin vetovoimaa sekä pitovoimaa opiskelu-, työskentely- ja kotikaupunkina.

Työllisyyden kuntakokeilu

Työllisyyden kuntakokeilun tavoitteena on edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä tai koulutukseen ohjautumista. Lisäksi tavoitteena on löytää uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saantiin. Toimenpiteet kohdistetaan erityisesti pidempään työttömänä olleisiin ja heikommassa työmarkkina- asemassa olevien henkilöiden työllisyyden edistämiseen. Kokeilun aikana kehitetään uusia palveluja ja palvelumalleja, joissa integroidaan työllisyys-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveyspalvelut entistä tiiviimmin yhteen tavoitteena tunnistaa yksilölliset palvelutarpeet.

Työllisyyden kuntakokeilu toteutetaan 1.3.2021-30.6.2023 välisenä aikana. Päijät-Hämeen alueelta kuntakokeilussa ovat mukana Lahden lisäksi Hollola, Asikkala, Kärkölä ja Orimattila.

Päijät-Hämeen kokeilun piiriin kuuluu yli 11 000 asiakasta. Kuntakokeilun piiriin kuuluvat työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kuntakokeiluun kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä työttömät maahanmuuttajat.

Koulutuspoliittinen selonteko

Koulutuspoliittinen selonteko on ollut valmistelussa helmikuusta 2020 ja hallitus antoi sen eduskunnalle 8.4.2021. Koulutuspoliittinen selonteko korvaa hallitusohjelmassa esitetyn osaamisen ja tutkimuksen tiekartan.

Selonteko on koulutuksen ja tutkimuksen kokonaistarkastelu varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen ja tutkimukseen. Selonteossa määritellään tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät ohjaukseen, rahoitukseen ja rakenteisiin kohdistuvat linjaukset ja toimenpiteet. Valmistelu on tehty yhteistyössä ja tavoitteena on näin luoda laajasti hyväksytty perusta pitkäjänteiselle koulutuksen ja tutkimuksen kehittämiselle kokonaisuutena.

Selonteossa esitetyn tavoitetilan ja sen saavuttamiseksi tarvittavien toimenpiteiden pohjana on koulutuksen ja tutkimuksen tilannekuva sekä keskeiset toimintaympäristön tekijät: väestönmuutos, eriarvoisuuden kasvu, teknologian kehitys, työ ja elinkeinoelämän murros, ympäristön tila ja ilmastonmuutos, demokratia ja ihmisoikeudet sekä kansainvälisyys ja globaalit ongelmat.

Toisen asteen koulutuksen toimintatapoja ja rakenteita uudistetaan paitsi yleissivistäviin ja ammatillisiin tavoitteisiin myös jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Oppimisen ja osaamisen kehittämisen tukena käytetään teknologiaa, mikä osaltaan turvaa koulutuksen saavutettavuutta. Digitaalisia oppimisympäristöjä ja -ratkaisuja kehitetään erilaisiin tarpeisiin ja samalla vahvistetaan myös hyvinvointia ja yhteisöllisyyden muotoja. Koulutuksen järjestäjien odotetaan tiivistävän yhteistyötä työelämän kanssa ja muodostavan nykyistä laajempia kokonaisuuksia.

Jatkuva oppiminen on työuran aikaista oppimista, jolla nostetaan ja uudistetaan työikäisten osaamista. Työelämä ja sen osaamisvaatimukset muuttuvat nopeasti ja siksi työtehtävien ja ammatin vaihtaminen on arkea yhä useammalle. Keskeisimpiä muutostekijöitä ovat globalisaatio, teknologinen muutos ja ikärakenne. Oikeilla toimenpiteillä on mahdollista edistää ja tukea yhteiskunnan ja työelämän digitalisaatiota, vihreään talouteen siirtymistä ja muuta työelämän rakennemuutosta.

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät lakimuutokset hyväksyttiin joulukuussa 2020. Oppivelvollisuuden laajentamisen tavoite on nostaa koulutus- ja osaamistasoa kaikilla koulutusasteilla, kaventaa oppimeroja sekä kasvattaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä lasten ja nuorten hyvinvointia. Tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon, koska osaamisvaatimusten kasvaessa työllistyminen edellyttää nykyisin vähintään toisen asteen tutkinnon suorittamista.

Oppivelvollisuuden laajennus tulee voimaan ikäluokka kerrallaan. Velvoite hakeutua ja jatkaa toisen asteen koulutuksessa vaikutti käytännössä jo niihin nuoriin, jotka keväällä 2021 olivat perusopetuksen

9. luokalla (pääosin vuonna 2005 syntyneet). Tästä perusopetuksen päättävästä ikäluokasta alkaen oppivelvollisuuden laajentaminen koskee kaikkia perusopetuksesta toiselle asteelle siirtyviä nuoria. Oppivelvollisuuden laajennuksen kokonaisuus on tiedossa keväällä 2024, kun ensimmäinen ikäluokka on saanut (laskennallisesti kolmivuotisen) perustutkintonsa suoritettua.

Maksuton toisen asteen tutkinto on keskeinen muutos entiseen. Oikeus maksuttomaan toisen asteen koulutukseen tuli voimaan 1.8.2021 ja sen jälkeen aloitetussa koulutuksessa samalle kohdejoukolle kuin oppivelvollisuus. Opetus on oppivelvolliselle maksutonta opiskelijan ensimmäisen ammatillisen tutkinnon suorittamiseen asti. Myös kaikki opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit sekä työvälaineet, -asut ja aineet ovat oppivelvolliselle maksuttomia. Opetuksen maksuttomuus tarkoittaa myös tarpeellisia koulumatkoja ja lounasta sekä joissakin tapauksissa myös asumista.

Oppivelvollisuus ja maksuttomuus tuovat Salpaukseen uusia opiskelijaprofiilin tekijöitä. Kun opiskelijat opiskelevat yhteisissä toteutuksissa, on ollut ratkaistavana yhdenvertaisuus maksuttomuuden piiriin kuuluvien ja itse välineensä ja tarvikkeensa hankkivien kesken. Salpauksessa vain osa työvälaineista luovutetaan oppivelvolliselle henkilökohtaiseen käyttöön. Suurin osa työvälaineista on käytössä opetus- ja työskentelytilanteissa kampuksilla tai lainattavissa. Tämä ratkaisu on parantanut myös muiden kuin oppivelvollisten mahdollisuutta saada käyttöön tarkoituksenmukaiset työvälaineet.

Valtioneuvosto on luvannut, että uudistuksen kustannukset korvataan täysimääräisesti koulutuksen järjestäjille. Ammatillisen koulutuksen kehittämissyöryksen (AMKE) toteuttaman jäsenkyselyn mukaan järjestäjistä 94 prosenttia pitää opetus- ja kulttuuriministeriön arviota ammatillisen koulutuksen maksuttomuuden kustannuksista riittämättömänä.

Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistus

Jatkuvalla oppimisella vastataan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Tämän mahdollistamiseksi hallitusohjelmaan sisältyy jatkuvan oppimisen uudistus, jossa tarkastellaan mm. koulutuksen tarjontaa ja rahoitusta sekä opintojen aikaista toimeentuloa. Uudistuksen linjaukset valmistuivat vuoden 2020 lopussa. Uudistuksen toteutus jatkuu yli hallituskauden.

Jatkuvan oppimisen uudistus painottuu työikäisten osaamisen kehittämiseen. Tavoitteena on vastata työelämän muutoksista aiheutuviin osaamistarpeisiin. Osaamista kehittämällä tuetaan mielekkäitä työuria, hyvää työllisyyskehitystä, julkisen talouden tasapainoa sekä yritysten kilpailukykyä ja tuottavuutta.

On ennakoitu, että Suomessa jopa vajaa puoli miljoonaa henkilöä tarvitsee uudelleen koulutusta tai laajaa täydennyskoulutusta lähivuosina. Erityisenä haasteena on, kuinka koulutukseen hakeutuisivat myös sitä eniten tarvitsevat. Osaavan työvoiman saatavuus haittaa monia aloja ja yrityksiä.

Uusiin osaamistarpeisiin vastaaminen edellyttää koulutusjärjestelmältä joustavuutta sekä ihmisille mahdollisuuksia päästä tarvitsemaansa koulutukseen työn ohessa ja sen aikana.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (JOTPA) on osa jatkuvan oppimisen uudistusta. Palvelukeskuksen tavoitteena on palvelujärjestelmän uudistaminen siten, että työikäisen väestön osaamisen kehittäminen on tiiviissä kytköksissä työelämän muuttuviin tarpeisiin sekä alueiden elinvoiman kehittämiseen ja uudistamiseen. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen tehtävänä on kerätä tietoa ja analysoida työelämän osaamis- ja työvoimatarpeita sekä osaltaan rahoittaa työikäisille suunnattujen koulutusten toteutuksia ja tukea alueellista ja muuta osaamisen yhteistyötä. Palvelukeskus kehittää tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuksia.

Maahanmuutto ja maahanmuuttaneiden osallistuminen

Suomessa useiden alueiden haaste on väestöennusteiden vähenevä asukasmäärä, syntyvyyden lasku, nuorten osuuden pieneneminen ja ikääntyneiden määrän kasvu. Useilla alueilla yritysten haasteena ja jopa kasvun esteenä on osaavaa työvoiman rekrytointi. Myös Päijät-Häme tarvitsee yhä enemmän työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa, jotta alueen ikärakenne saadaan kestäväälle pohjalle.

Suomi kehittää työvoiman maahanmuuttoa eri keinoin työvoiman kysyntään vastaamiseksi. Yksi ratkaisu työmarkkinoiden ongelmiin ja hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitämiseen on työvoiman maahanmuutto. Kausityöntekijöitä on työskennellyt pääjähämäläisillä tiloilla jo pitkään ja nyt ulkomailta rekrytoidaan myös mm. terveydenhuollon ammattilaisia.

Maakuntahallitus hyväksyi 8.2.2021 Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelman vuosille 2021–2025. Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelman tavoitteena on lisätä työperusteista maahanmuuttoa, maahan muuttaneiden työllisyyttä ja kotoutumista kaikissa kunnissa. Maahanmuutto-ohjelman tärkeänä tavoitteena on myös maahanmuuttajien osallisuuden ja yhteiskunnallisen yhdenvertaisuuden lisääminen. Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma toimii kotoutumislain mukaisena lakisääteisenä kotouttamisohjelmuna kunnissa, jotka hyväksyvät ohjelman kunnanvaltuustoissaan maakunta-hallituksen käsittelyn jälkeen. ELY edellyttää kunnilta voimassa olevaa kotoutumishjelmaa kiintiöpakolaisista maksettavien korvausten maksamiseksi kunnille.

Mille väestölle – nuorisoikäluokat pienenevät (Sitra)

Mille väestölle? -selvityksessä ennakoitiin koulutustarpeita 2040 asti ennustamalla uusien opiskelijoiden määriä kaikilla koulutusasteilla Suomessa ja aluetasolla. Perusasteen koulutusta tarkasteltiin kuntatasolla, toisen asteen koulutusta seutukuntatasolla ja korkea-asteen koulutusta maakunnittain. On tärkeää ymmärtää, mille väestölle tulevaisuuden sivistys, uudistumiskyky, osallisuus ja hyvinvointi sekä taloudellinen kestävyys ja kilpailukyky rakennetaan moninaistuvassa osaamisen Suomessa.

Selvitys perustuu väestötieteelliseen ennakointimalliin ja nykyisen kehityssuunnan oletettuun jatkumiseen. Nykyiset kehityssuunnat ovat kaupungistumis- ja keskittymiskehitys, alueellinen eriytyminen ja erilaistuminen sekä väestö- ja ikärakenteen demografinen muutos.

Koulutettavien määrä kasvaa 2020-luvun, mutta lähtee sitten voimakkaaseen laskuun. Alueelliset erot ovat merkittäviä vaikka 2018-2040 kokonaismäärä vähenee esimerkiksi lukiokoulutuksessa vain 9300. Päijät-Hämeen seutukunnan osalta koulutettavien määrä vähenee 12-24%. Nyt on 10-13 vuotta aikaa varautua muutokseen ja uuteen tilanteeseen. Varautumiseen liittyy koulutuspolkujen suunnittelu, eri koulutusmuotojen tarjonnan yhteensovittaminen ja koulutuksen saavutettavuuden parantaminen esimerkiksi aikaan ja paikkaan sitomattomalla tarjonnalla. Ammatillisen toisen asteen kohdalla aikuisten osallistuminen on merkittävä tekijä, kun nuorten ikäluokat pienenevät, mutta lukiokoulutukseen aikuiset eivät juurikaan hakeudu. Määrällinen muutos ei siten tule olemaan ammatillisen toisen asteen koulutuksessa niin iso, koska aikuisia on tulossa koulutukseen paljon. Aikuisten odotukset koulutuspalveluiden tarjonnalle poikkeavat kuitenkin nuorison tarpeista ja elämäntilanteeseen liittyy usein myös työn ja koulutuksen yhteensovittamisen ja perheen toimeentulon haasteet. (Mille väestölle? julkaisu ja työpaja)

Lähteet

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus.
<https://www.iotpa.fi/>

Koulutuspoliittinen selonteko
<https://minedu.fi/koulutusselonteko>

Oppivelvollisuuden laajentaminen
<https://minedu.fi/oppivelvollisuuden-laajentaminen>

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Alueelliset kehitysnäkymät. 2022:38. Alueelliset kehitysnäkymät keväällä 2022.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164068/TEM_2022_38.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pk-yritysbarometri 1/2022
https://www.yrittajat.fi/wp-content/uploads/2022/02/SY_pk-barometri_kevat2022.pdf

Mille väestölle

<https://www.sitra.fi/julkaisut/mille-vaestolle/>

Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma

<https://paijat-hame.fi/vetovoima/maahanmuutto-ohjelma/>

Valtioneuvosto. Valtioneuvoston julkaisu 2020:38. Osaaminen turvaa tulevaisuuden. Jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen linjaukset

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162614/VN_2020_38.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jatkuva oppiminen

[Jatkuva oppiminen - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

1.3 Talousarvio- ja taloussuunnitelmarakenne ja taloudelliset lähtökohdat

Kuntalain 110 §:n talousarviota ja -suunnitelmaa koskevassa pykälässä säädetään, että yhtymäkokouksen on hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntayhtymän ja sen muodostaman konsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä yhtymäkokouksen on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntayhtymän strategiaa ja edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän ja sen muodostaman konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kuntalaki velvoittaa kuntaa ja kuntayhtymää huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Taloussuunnitelma voi siten olla alijäämäinen, mutta vain enintään siihen määrään kuin laadintavuoden lopussa arvioidaan kertyvän ylijäämää.

Edellisten hallituskausien raskaiden rahoitusleikkausten jälkeen olemme saaneet nykyisen hallitusohjelman mukaisesti tulevaisuusinvestointirahoituksena opettajien ja ohjaajien määrän lisäämiseen määräaikaista harkinnanvaraista valtionosuusrahoituksen korotusta vuosina 2019–2022. Tämä on turvannut rahoituksen hienoisen kasvun vuosina 2019 ja 2020. Kuntayhtymän taloudellinen tulos 2019–2021 on ollut osin lisärahoituksen takia hyvä. Rahoitus kirjattiin maksuperusteisesti noille vuosille, vaikka tehtyjen opettajarekrytointien kustannuksia toteutuu aina vuoden 2024 loppuun saakka jopa vuoden 2025 puolelle.

Tulemme käyttämään vuosina 2019–2021 kertynyttä ylijäämää koulutuksen hyväksi nyt ja käsittelyssä olevalla taloussuunnitelmakaudella todennäköisesti rahoituksellisesti lähivuosia haastavammassa tilanteessa. Vuodet 2023–2025 tulevat olemaan tulokseltaan alijäämäisiä. Määräaikaisella valtionosuusrahoituksella on palkattu noin 50 opettajaa ja ohjaushenkilöä lisää. Tämä satsaus näkyy tulevina vuosina kuluina, mutta ei enää tuottoina. Valtionosuusrahoituksen kehitys taloussuunnitelmassa on otettu huomioon hyvin maltillisesti, indeksiodotus 1,5 prosenttia vuonna 2023, 1 prosentti vuosina 2024 ja 2025, huolimatta suunnitelmaan sisältyvän yleisen palkkakehityksen kustannuksia nostavasta vaikutuksesta.

Kuntayhtymä on onnistunut taloutensa hallinnassa määräaikaisen lisärahoituksen ohella muutoinkin hyvin. Vuosien 2019–21 ylijäämä on 16,1 miljoonaa, josta käyttämätöntä harkinnanvaraista valtionosuusrahoitusta on 5 miljoonaa euroa ja muuta ylijäämää 11,1 miljoonaa euroa. Vuosina 2022–2025 tullaan käsittelyssä olevan taloussuunnitelman mukaisesti käyttämään -6,2 miljoonaa euroa, eli muusta kuin käyttämättömän valtionosuusrahoituksen ylijäämästä käytetään ainoastaan -1,2 miljoonaa euroa. Kuntayhtymä on käytännössä varautunut talouden epävarmuuden kasvuun ja kasvavan inflaation ja energiakriisin kustannuksiin tällä noin 10 miljoonan ylijäämällä. Tällä taloussuunnitelmakaudella tätä ylijäämää pyritään käyttämään hallitusti koulutuksen hyväksi. Kaikkiaan kuntayhtymän taseessa on kertyneitä ylijäämiä taloussuunnitelmakauden lopussa edelleen yli 34 miljoonaa euroa.

Saavutettu, vielä tällä taloussuunnitelmalla käyttämätön, ylijäämä on kuntayhtymän varautuminen epävarmuuden kasvuun ja kasvavan inflaation ja energiakriisin kustannuksiin. Näitä todennäköisesti vielä kasvavia kustannuseriä ei ole voitu sisällyttää taloussuunnitelmaan vallitsevasta suuresta epävarmuudesta johtuen. Talousarvio ja taloussuunnitelma on tehty tiedossa olevan kustannustason mukaisesti. Kuluneen vuoden 2022 aikana kustannusten kasvu ei ole merkittävästi vielä realisoitunut. Esimerkiksi energiakustannukset ovat ensimmäisen kuuden kuukauden aikana vielä laskeneet edellisvuodesta, vaikka talvi oli kylmä.

Tulemme tekemään tarvittavan talousarviomuutosesityksen tilikauden aikana vuoden 2023 talousarvioon toteutuvan kustannuskehityksen mukaisesti. Näin toteutunut energiakriisi ja inflaatiovaikutus käsitellään omana kokonaisuutenaan ja nyt käsiteltävä taloussuunnitelma kuvaa kuntayhtymän talouskehitystä nimenomaan koulutukseen panostuksien sekä saadun ja ennakoitun rahoituskehityksen kautta.

Edellä kerrotun lisäksi on muistettava ja on erinomaisen tärkeää, että taseen ylijäämiä on pystytty muutoinkin kasvattamaan Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän aikana vuodesta 2015 alkaen, huolimatta edellisten hallituskausien raskaista rahoitusleikkauksista, jotka veivät kuntayhtymältä vuosina 2013-2018 -30 prosenttia, -20 miljoonaa euroa rahoitusta koulutuksen laajuuden säilyessä lähes ennallaan. Operatiivista alijäämää ei tuolloinkaan muun muassa tehty. Tasetta on kevennyttyä osana kiinteistöjen vähentämistä, ja tähän liittyen on tehty lisäpoistoja ja myyntitappiokirjauksia.

Onnistunut talouden hallinta mahdollistaa pitkäjänteisen toiminnan kehittämisen ja talouden johtamisen ilman, että yksittäisen vuoden negatiivisiin rahoituspäätöksiin olisi heti reagoitava sopeuttavin erillistoimin. Taloussuunnitelmaukseen sisältyy monia riskejä rahoitus- ja kustannuskehityksen poikkeuksellisen suuren epävarmuuden takia.

Kuntayhtymän kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja -suunnitelman tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmaosissa. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut, rahoituskulut sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Rahoitussuunnitelmalla osoitetaan, kuinka kuntayhtymän menot rahoitetaan. Sen avulla kootaan tulorahoitus ja pääomarahoitusta sekä investointien hankintamenot ja muut pääomamenot yhteen laskelmaan. Kuntayhtymän toiminnan häiriötön jatkuminen edellyttää, että rahan lähteiden on katettava rahan käyttö. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, kuntayhtymän on rahoitusosassa osoitettava tarvittava pääomarahoitusta. Pääomarahoitusta on käytännössä lainanotto. Suunnittelukausi 2023–2025 ei sisällä lainanottoa. Lainakanta pienenee -2,7 miljoonaa euroa ja kauden lopussa kuntayhtymä on käytännössä lähes velaton.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaosa 2023 (2024–2025) sisältää:

- Strategia vuosille 2021–2025, toteutussuunnitelma 2023
- Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit
- Henkilöstön koulutussuunnitelman

Investointiosassa esitetään kuntayhtymän investointien kokonaisuus sekä kiinteistöinvestointien yhdistelmä rakennuksittain. Investointiosa esitetään talousarvioarviovuoden lisäksi kolmelle seuraavalle vuodelle.

1.3.1 Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä konsernin rakenne

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous. Jäsenkunnat käyttävät päätösvaltaansa yhtymäkokouksessa. Yhtymäkokous asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastusta varten. Yhtymäkokous valitsee yhtymähallituksen. Yhtymähallituksessa on 11 jäsentä. Yhtymähallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa.

Kuntayhtymällä on toimitusjohtaja, joka johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Koulutuskeskus Salpaus -oppilaitostoimintaa johtaa rehtori. Yhtymähallituksen esittelijöinä toimivat toimitusjohtaja ja rehtori.

Vuoden 2015 alusta kuntayhtymän toiminta on ollut Koulutuskeskus Salpaus -oppilaitoksen toimintaa ja ylläpitoa sekä vähenevää ja vuoden 2020 alusta alkaen loppunutta yhteisten tietohallinto-, ravintola- ja hallintopalveluiden tuottamista myös alueen ammattikorkeakoululle.

Kuntayhtymä omisti seitsemän jäsenkuntansa puolesta Lahden ammattikorkeakoulu Oy:tä. Kuntayhtymä päätti yhdessä muiden Lahden ammattikorkeakoulu Oy:n omistajien kanssa omistuksensa siirtämisestä Lappeenrannan teknilliselle yliopistolle, jolloin Lahden ammattikorkeakoulu Oy siirtyi osaksi LUT-konsernia. Järjestelyssä kuntayhtymä jäi oman omistuksensa suhteessa velkojaksi pääomalinassa ammattikorkeakoulua.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä jakautuu toimintamallissa kahteen toimialaan seuraavasti:

Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut (toimitusjohtaja)

- Hallinto ja johtaminen
- Henkilöstö- ja kehittämispalvelut
- Talouspalvelut
- Viestintä- ja markkinointi
- Kiinteistöpalvelut
- Tietohallintopalvelut
- Ravintolapalvelut

Oppimis- ja koulutuspalvelut (rehtori)

- Pedagoginen johtaminen, opiskelijapalvelut ja erityinen tuki, valmentava- ja maahanmuuttajakoulutus, kansainvälisyys ja kilpailutoiminta,
- Tekniikan ja liikenteen alat, luonnonvara-alat, kulttuurialat
- Hyvinvoinnin alat, kaupan ja hallinnon alat, matkailu-, ravitsemis- ja elintarvikealat, kulttuurialat
- Yritys- ja työelämäpalvelut

1.3.1.1 Koulutuskeskus Salpauksen toimintamalli

Toimintamalli

1.3.2 Talousarvion yhteenveto ja sitovuustasot

Talousarvion sitovuus määritellään ulkoisin erin, jotta kuntayhtymän toimialojen välinen kustannusten kohdentaminen ei vääristä toimialojen tavoitteisiin pääsemisen tarkastelua.

Sisältää ulkoiset erät

1 000 euroa

	Sitovuus ¹⁾	Tuloarviot 2023
KÄYTTÖTALOUSOSA (toimintakate)		
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	20 279
- Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut	N	-15 703
Käyttötalousosa yhteensä		4 576
TULOSLASKELMAOSA (rahoitustuotot ja -kulut)		
- Korkotulot	B	0
- Muut rahoitustulot	B	101
- Korkomenot	B	-42
- Muut rahoitusmenot	B	-12
Tuloslaskelmaosa yhteensä		48
INVESTOINTIOSA		
Irtaimisto		
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	-1 118
- Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut	N	-536
Kiinteistöinvestoinnit	N	-5 670
Investointiosa yhteensä		-7 324
RAHOITUSOSA (kassavirtaan vaikuttavat erät)		
Lainakannan muutokset		
- Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	B	0
- Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	B	-1 053
- Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	
Oman pääoman muutokset	B	
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>	-	1 254
Rahoitusosa yhteensä		201
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-2 498

¹⁾ N = sitovuus nettotuloarvio, B = bruttotuloarvio

Käyttötalousosassa määrärahojen käyttö edellyttää tuloarvioiden toteutumista. Vaikutus kassavarojen muutokseen, lisää kohdassa 5.2.4

1.3.3 Tuloperusteet

Vuonna 2018 voimaan tulleen uuden ammatillisen koulutuksen rahoituslain myötä ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitus rahoitus koostuu 70 prosenttisesti perusrahoituksesta (opiskelijavuosien perusteella laskettava rahoitus), 20 prosenttisesti suoritusrahoituksesta (tutkinnot ja tutkinnon osat) ja 10 prosentin osuudella vaikuttavuusrahoituksesta (opiskelija- ja työelämäpalautteet sekä työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen).

Rahoitus on yleiskatteellista eli rahoitus myönnetään ja maksetaan koulutuksen järjestäjälle, joka päättää rahoituksen käytöstä sen käyttötarkoituksen mukaisesti, ellei päätöksessä ole erikseen kohdennettua osuutta. Rahoituksen ennakoitavuus on heikentynyt. Syynä on rahoituksen tulosperusteisuuden lisäksi varainhoitovuoden aikana haettava erillisrahoitus, joka on ollut merkittävää vuosina 2019–2022. Tulosperusteisuudessa Salpauksen oman tulokellisuuden ja vaikuttavuuden lisäksi rahoitukseen vaikuttavat muiden koulutuksenjärjestäjien tulokset, koska rahoitus jaetaan suhteessa muiden tasoon.

Koulutuksenjärjestäjien järjestämisluissa on vahvistettu järjestäjäkohtainen opiskelijavuosien minimimäärä. Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) tekee vuosittain vuoden loppuun mennessä päätöksen seuraavan vuoden *tavoitteellisesta opiskelijavuosimäärästä* ja ammatillisen koulutuksen rahoituksesta. Lisäksi ministeriö jakaa lisärahoitusta ammatillisen koulutuksen rahoituksen vuosikellon mukaisesti. Päätösmenettelyt ovat osa uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaista koulutuksen järjestäjien ohjaus- ja säätelyjärjestelmää. Vuosittain jaetaan mm. *strategiarahoitusta* sekä *lisäsuoritepäätöksillä* lisäopiskelijavuosia sekä mahdollisia lisätalousarvion resursseja ja valtionosuusrahoituksen harkinnanvaraisia korotuksia. Nämä erät eivät ole ennakoitavissa pääsääntöisesti seuraavan vuoden talousarvion laadinnan aikaan.

Tavoitteellisen opiskelijavuosien ja vuoden aikana saatujen lisäopiskelijavuosien ja harkinnanvaraisten lisien tuotot on kirjattava tuotoiksi tilinpäätöksessä, vaikka rahoitusta ei ehdittäisi käyttää tai suoritteita tuottaa vuoden aikana. Tämä parantaa päättyvän vuoden tulosta, jos lisäopiskelijavuosien käyttö ja lisäopetus toteutetaan seuraavan vuoden aikana. Tältä osin tulo menon kohdalle periaate ei toteudu, ja eri vuosien tilinpäätösten tulosten vertailu ja arviointi vaikeutuu. Lisäksi talousarvioiden laadinta tuottojen arvioinnin osalta on haastavaa.

Ammatillisen koulutuksen rahoituslainsäädännön mukaisen tulo-rahoituksen taso vuonna 2023 arvioidaan vuoden 2022 ensikertaisen rahoituspäätöksen tasoon lisättynä 1,5 prosenttia sisältäen indeksitarkistuksen ja mahdollisen opiskelijavuosimäärän muutoksen. Lisäksi odotetaan 1,3 milj. euroa määrän turvaamiseen luvattua rahoitusta sekä 165 000 euroa alle 20-vuotiaiden oppisopimusten korotetun koulutuskorvausten kokeiluun.

Ammatillisen koulutuksen rahoituslain perusteella saatava rahoitus kohdennetaan kirjanpidossa Salpaus-tasolle tuottoina ja jaetaan koulutusaloille/tutkinnoille asetettavien ja toteutuvien opiskelijavuositavoitteiden ja niille tarvittavien resurssien kautta. Uuden rahoituslainsäädännön myötä Koulutuskeskus Salpauksen *resurssijohtamisen* rooli korostuu aiempaa voimakkaammin. Yksiköiden ja alojen *tulosjohtaminen* kohdentuu erityisesti saavutettaviin rahoituksen perusteena olevien suoritteiden saavuttamiseen (opiskelijavuoden, tutkinnot, tutkinnon osat, työllistyminen, jatko-opintoihin sijoittuminen sekä työelämä- ja opiskelijapalautteet).

Yksikkökohtaisia tuloja ovat työtoiminnan tulot, opetuspalveluiden myynti (tutkintoon johtamaton koulutuksen myynti) sekä hankekohtaiset, kuten harjoittelun ja kansainvälisen toiminnan valtionosuudet.

Kuntayhtymän tytäryhtiön (Salpaus-palvelut Oy) kautta hoidetaan mm. maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukset sekä tutkintoon johtamattoman kilpailuilla markkinoilla tapahtuvat koulutuksen myynnit. Kuntayhtymä on budjetoinut alihankintapalveluiden tuottamisesta yhtiölle saatavat tuotot. Myynti tytäryhtiölle on hinnoiteltu markkinaehtoisesti ottaen huomioon toiminnan kaikki kustannukset sekä lisättynä kohtuullisella tuottotavoitteella.

1.3.4 Menoperusteet

Henkilöstömenot

Vuosien 2019–22 aikana saatua ja tilikauden tuotoiksi kokonaisuudessa kirjattua, mutta vain osin käytettyä, 9 miljoonan euron määräaikaista ja harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta tullaan käyttämään vuosien 2021–24 aikana opetushenkilöstön palkkaamiseen. Käyttö nostaa tänä aikana henkilöstökuluja yli ko. vuosien rahoituksen, erityisesti vuosina 2022–24.

Talousarviossa 2023 henkilösivukuluihin on varattu 20,00 prosenttia palkkamäärärahoista. Sosiaaliturva- ja vakuutusmaksuja varten on varattu 3,29 prosenttia palkkasummasta ja eläkevakuutusmaksuja varten 16,71 prosenttia.

Henkilöstökulujen lasku talousarviossa 2023 on -487 919 euroa (-1,24 %) vuoden 2022 muuten talousarviosta (talousarviomuutosesitys yhtymäkokous 11/22, esitetty tämän asiakirjan laskelmissa). Talousarvion 2023 henkilöstökuluissa palkkojen korotuksiin on varauduttu lisäämällä saavutetun valtakunnallisen neuvottelutuloksen vaikutus 4,13 % vuoden 2022 maaliskuun. Henkilöstökulujen kokonaiskehitykseen vaikuttavat toisaalta alentavasti eläkemenoperusteisen eläkemaksun poistuminen sekä määräaikaistaloudella rahoituksella palkatun henkilöstön väheneminen kauden loppuun mennessä. Pelkät palkkamäärärahavaraukset ovat kasvaneet talousarviosta 2022 3,31% sisältäen yleiskorotusten vaikutusta 2,53% ja muuta kasvua (opetus) 0,8%.

Arvonlisävero

Määrärahat on varattu arvonlisäverottomina. Koulustoimintaan saatava valtion perusrahoitus ei myöskään sisällä arvonlisäveron osuutta, koska kuntayhtymä saa ostoihin sisältyvän arvonlisäveron palautuksena ja vähennyksenä.

Sisäiset ja vyörytyserät

Sisäisinä erinä käsitellään kiinteistöjen vuokratulot. Vuokratulujen osuus on 12 495 500 euroa (TAM 2022, 12 850 780 euroa).

Muut Koulutuskeskus Salpauksen yhteisten resurssien kustannukset kohdennetaan vyörytyserinä toiminnalle henkilöstökulujen ja opetus- ja koulutuspalveluiden ostojen suhteessa. Vyörytyserät sisältävät Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalveluiden sekä Oppimis- ja koulutuspalveluiden yhteisiä kustannuksia.

Talousarvion sitovuutta toimialoittain tarkastellaan ulkoisin erin, jotta toisen toimialan säästöt tai lisäkustannukset eivät raportoidu toisen toimialan tarkastelussa.

1.3.5 Toimitilojen ohjelma

Koulutuskeskus Salpauksen opiskelijamäärät, opetussisällöt ja -menetelmät ovat muuttuneet ja muuttuvat voimakkaasti ammatillisen koulutuksen uuden lainsäädännön ja julkisen talouden aiempien leikkausten ja pysyvästi alentuneen rahoitustason vaikutuksesta. Koulutuskeskus Salpaus - kuntayhtymä on kehittänyt järjestelmällisesti tilankäyttöään. Salpauksen tavoitteena on ollut saavuttaa 40 prosentin, 60 000 neliön toimitilavähennys 2020 luvun alkupuolella verrattuna vuoden 2013 tasoon. Tavoite on käytännössä jo saavutettu. Keinoja ja tavoitteita ovat olleet toimipisteverkon tiivistäminen, tilojen, tarkoituksenmukaisuus, yhteiskäyttö ja monikäyttöisyys sekä tilankäytön tehokkuus.

Kuntayhtymän hallinnoimia toimitiloja on yhteensä 107 860 m². Näistä Koulutuskeskus Salpauksen opetuskäytössä on vuoden 2023 alkaessa 97 291 m², peruskorjauksessa 0 m², ulkopuolelle pitkäaikaisilla sopimuksilla vuokrattuna 3 320 m² sekä väistötiloina tai vajaakäytöllä 7 249 m².

Kiinteistöjä on myyty ja osin purettu 72 881 m². Lahdessa on myyty Kujalan, Teinintien, Sammonkadun, Katsastajankadun, Nastopolin sekä Svinhufvudinkatu 7-11 (NELO) kiinteistöt, Svinhufvudinkatu 2 A-B sekä Urheilukeskuksen vieressä olevan Nick'sin kiinteistön kiinteistöyhtiön tilojen hallintaan oikeuttavat osakkeet. Hollolassa on myyty Kukonkoivun kiinteistö ja Orimattilassa

Heinämaantien ja Koulutien kiinteistöt. Heinolan kampuksella Opintie 2:n kiinteistö ja Lahden Vipusenkadun vanha A-talo on purettu. Lisäksi Kuhmoisissa entinen kesäsiirtola, Tanhua, on myyty.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan osana kuntayhtymän toimitilaohjelmaa päivitetään vuosittain. Samalla toimitilaohjelmaan liittyvä investointisuunnitelma tarkentuu. Salpaus sai keväällä 2019 opetus- ja kulttuuriministeriön strategiarahoitusta tilojen käytön tehostamiseen. Määräraha käytettiin vuosina 2019 ja 2020 toimitilojen vähentämisen ja niitä koskevien kiinteistöhankeiden suunnitteluun ja valmisteluun sekä muutosvaiheen tyhjien tilojen kustannuksiin.

Tulevat kehitystoimenpiteet kohdistuvat Lahden keskustakampukselle Ståhlberginkatu–Svinhufvudinkatu –alueella, Lahden Vipusenkadun Teknologiakampukselle sekä Asikkalan luonnonvara-alan kampukselle, johon on laadittu strategiarahoituksella ensi kertaa oma toimitilaohjelma. Asikkalan toimitilaohjelman toteutus ajoittuu nykytiedon mukaan vuosille 2026–2028. Kehitystoimenpiteet perustuvat aiemmin valmisteltuun toimitilaohjelmaan sitä tarkentaen. Ohjelman tavoitteena on laskea käytössä olevaa tilamäärää noin 90 000 neliöön.

Edelleen tilakäytön tehostamiseksi valmistellaan Lahden keskustakampuksen vajaakäytöllä ja väistötilakäytössä olevasta kiinteistöistä luopumista. Keskustakampuksella on Svinhufvudinkatu 13 kiinteistö. Svinhufvudinkatu 13 kiinteistössä toimiva Salpauksen sirkuskoulu jäisi kaupan toteutuessa rakennukseen vuokralle.

Salpauksen opiskelijavuosien arvioidaan kohdistuvan eri kampuksille seuraavasti:

- Keskustakampus, Lahti 3881
- Vipusenkadun kampus, Lahti 1287
- Opintien kampus, Heinola 287
- Asikkalan kampus 261
- Jokimaa, Lahti 173
- Villähde, Lahti (Kaarisilta ry) 35

Vipusenkadun kampuksen rakennuskannan nykyinen laajuus on noin 34 000 m². Kampuksella on arvioitu olevan yhtäaikaaisesti paikalla noin 1000 opiskelijaa. Vipusenkadun toimitilaohjelman toteuttamisen tavoitteena on vähentää kampuksen käytössä olevaa tilamäärää yli 10 000 neliötä.

Taloussuunnitelmassa on arvioitu toimitilaohjelman toteutuksen määrärahatarpeet 2023–2026. Arviot tarkentuvat seuraavissa taloussuunnitelmakerroksissa.

Kiinteistöhallinta

Salpauksen kiinteistöjen hoito on keskitetty Kiinteistöpalveluille. Organisaatiomallissa Kiinteistöpalvelut on osa Salpauksen Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalveluita.

Kiinteistökulujen kohdistaminen toiminnan kustannuksiin perustuu sisäisiin vuokriin. Sisäiset vuokrat on määritelty vastaamaan kampuskohtaista yhteiskäyttöä ja tehtyjä kiinteistöinvestointeja. Sisäiset vuokrat perustuvat Kampus-perusteiseen salkutukseen, joita on kolme kappaletta; Lahti, Heinola ja Asikkala/Jokimaa. Sisäiset vuokrat ovat kampuksittain seuraavat; Lahden kampukset 11,78 €/m²/kk, Heinolan kampus 8,93 €/m²/kk sekä Asikkalan ja Jokimaan kampus 6,41 €/m²/kk.

Vuokrahinnoittelu sisältää kiinteistökohtaiset nettokäyttökulut sekä suunnitelman mukaiset poistot, joista lasketaan kampuksella käytettävä neliövuokra. Kiinteistöinvestointien rahoitukseen nostettujen lainojen korot käsitellään kuntayhtymätasoisesti ja kohdistetaan tasasuuruksena kaikille neliöille. Samoin käsitellään lainojen lyhennykset, jotka lasketaan vuokriin vaikuttavasti kaavalla talousarviovuosi + neljä seuraavaa vuotta, joiden vuosien lyhennyksien vuosikeskiarvosta otetaan huomioon puolet (50 %). Toinen puoli lyhennyksistä rahoitetaan kiinteistökohtaisten poistojen kautta. Kiinteistöpalveluiden yhteiskustannukset kohdistetaan tasasuuruksena kaikille neliöille.

Vuokrahinnoittelumuutos edellä kuvatuksi vuodesta 2019 alkaen, nosti Lahden ja Heinolan kampusten vuokratkustannuksia ja laski luonnonvara-alan käyttämien tilojen kustannuksia (Asikkala/Jokimaa). Muutokseen vaikutti erityisesti se, että uusi vuokranmääräytymisjärjestelmä huomioi paremmin tehtyjen kiinteistöinvestointien kustannukset, joita on kohdistettu viime vuosina enemmän Lahteen ja Heinolaan kuin Asikkalan/Jokimaan kampuksille.

Ulosvuokrattujen tilojen osalta suurin vuokralainen tällä hetkellä on Kiipula -säätio, ammatillinen erityisoppilaitos, jonka kanssa Salpauksella on myös yhteistyötä ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen osa-alueilla. Toinen merkittävä tilakokonaisuus on vuokrattu Heinolassa, jossa kaupungin peruskouluverkon käytössä on tällä hetkellä lukuisia luokkia. Edellisen lisäksi yksittäisiä tiloja on vuokrattu Salpauksen ulkopuolelle, joiden lisäksi liikunta- ja muita tiloja vuokrataan ilta- ja muuhun lyhytaikaiseen käyttöön ympäri vuoden.

1.3.6 Suunnitelman mukaiset poistot omaisuudesta

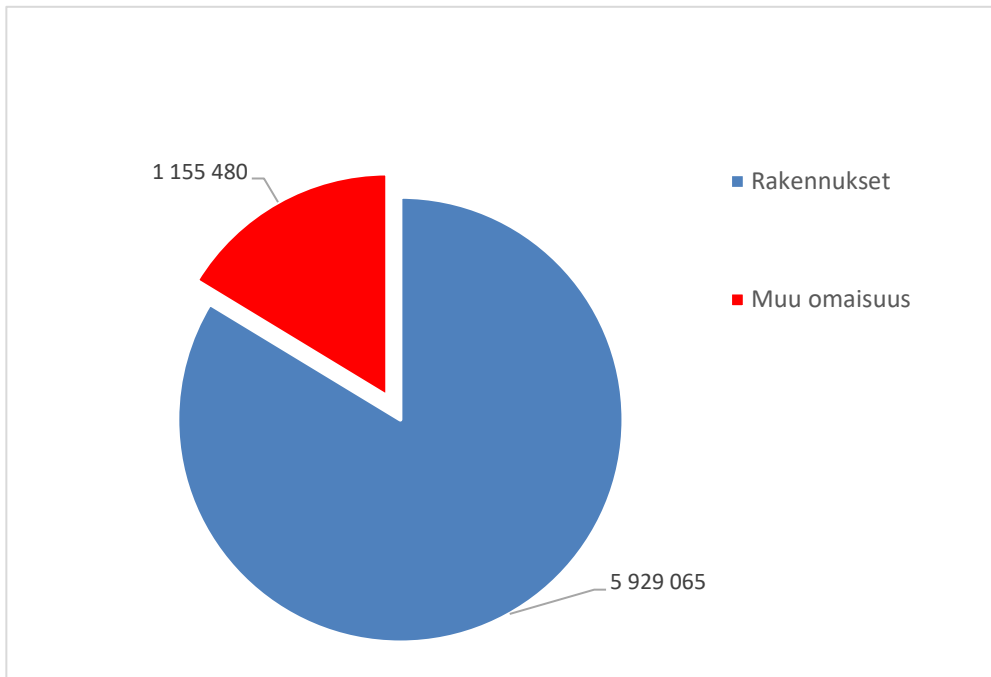
Talousarvioon sisältyy kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti lasketut suunnitelmapoistot, jotka ovat seuraavat:

Talousarvion poistot vuonna 2023 ovat (arvioitu toteutuvien investointien vaikutus).

Poistonalainen omaisuus	Poistoaika	Om.arvo 1.1.2022	Poistot v. 2023
Tietoliikenneohjelmat	2 v.	82 246	90 780
Rakennukset ja rakennelmat	5 - 20 v.	80 158 427	5 929 065
Kiinteät rakenteet ja laitteet	menoj. 25 %	247 301	52 500
Koneet ja kalusto	3 - 10 v.	2 657 107	1 012 200
Yhteensä		83 145 080	7 084 545

Poistojen jakauma kiinteistö- / irtaimistoinestoinnit

Rakennukset	5 929 065
Muu omaisuus	1 155 480
Yhteensä	7 084 545

1.3.7 Tuottojen ja kulujen jakautuminen sitovuustasoin (käyttötalous)

Sisältää ulkoiset erät

1000 euroa

Tuotot ja kulut sitovuustasot	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	Muutos%
TUOTOT				
Oppimis- ja koulutuspalvelu	62 664	61 135	60 917	-0,36
Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut	2 519	2 486	1 557	-37,37
TUOTOT YHTEENSÄ	65 183	63 621	62 474	-1,80
KULUT				
Oppimis- ja koulutuspalvelu	37 987	40 911	40 638	-0,67
Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut	16 664	17 467	17 260	-1,19
KULUT YHTEENSÄ	54 651	58 379	57 898	-0,82
SUUNNITELMAPOISTOT				
Oppimis- ja koulutuspalvelu	783	803	754	-6,07
Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut	5 999	5 923	6 331	6,89
SUUNNITELMAPOISTOT YHTEENSÄ	6 782	6 725	7 085	5,34
KULUT YHTEENSÄ	61 432	65 104	64 983	-0,19
NETTO	3 750	-1 483	-2 508	69,20

Sisältää ulkoiset ja sisäiset erät

1000 euroa

Tuotot ja kulut sitovuustasot	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	Muutos%
TUOTOT				
Oppimis- ja koulutuspalvelu	62 693	61 160	60 940	-0,36
Johtamis- ja kehittämispalvelut	16 523	15 312	14 121	-7,78
TUOTOT YHTEENSÄ	79 216	76 472	75 061	-1,84
KULUT				
Oppimis- ja koulutuspalvelu	51 447	53 236	52 636	-1,13
Oppilaitospalvelut	17 237	17 993	17 850	-0,80
KULUT YHTEENSÄ	68 684	71 229	70 485	-1,04
SUUNNITELMAPOISTOT				
Oppimis- ja koulutuspalvelu	783	803	754	-6,07
Oppilaitospalvelut	5 999	5 923	6 331	6,89
SUUNNITELMAPOISTOT YHTEENSÄ	6 782	6 725	7 085	5,34
KULUT YHTEENSÄ	75 466	77 955	77 570	-0,49
NETTO	3 750	-1 483	-2 508	69,20

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

1.3.8 Talousarvion tuotto- ja kululajeittainen jakauma (käyttötalous)

Sisältää ulkoiset erät

1000 euroa

Tuotot ja kulut	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	Muutos%
TUOTOT				
52 Myyntituotot	63 144	61 633	61 484	-0,24
55 Maksutuotot	25	9	9	0,00
58 Tuet ja avustukset	1 337	1 445	593	-58,98
63 Vuokratuotot	567	522	377	-27,87
67 Muut toimintatuotot	110	12	12	0,00
68 Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00
TUOTOT YHTEENSÄ	65 183	63 621	62 474	-1,80
KULUT				
01 Palkat	30 361	31 406	32 445	3,31
57 Henkilöstökorvaukset	-293	0	-3	0,00
02 Sosiaalivakuutusmaksut	7 924	8 010	6 487	-19,01
06 Muiden palveluiden ostot	8 287	9 379	9 244	-1,44
14 Aineet, tarvikkeet, tavarat	5 658	6 113	6 177	1,06
15 Varastojen muutos	-48	200	200	0,00
18 Avustukset	642	862	865	0,39
19 Vuokrat	1 095	1 360	1 377	1,28
20 Verot	979	947	935	-1,24
27 Muut kulut	46	101	170	67,95
KULUT YHTEENSÄ	54 651	58 379	57 898	-0,82
NETTO	10 532	5 243	4 576	-12,71
16 Suunnitelmapoistot	6 782	6 725	7 085	5,3

Talousarvio- ja taloussuunnitelmarakenne ja taloudelliset lähtökohdat

Sisältää ulkoiset ja sisäiset erät

1000 euroa

Tuotot ja kulut	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	Muutos%
TUOTOT				
52 Myyntituotot	63 441	61 875	61 643	-0,37
55 Maksutuotot	25	9	9	0,00
58 Tuet ja avustukset	1 337	1 445	593	-58,98
63 Vuokratuotot	14 303	13 131	12 804	-2,49
67 Muut toimintatuotot	110	12	12	0,00
68 Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00
TUOTOT YHTEENSÄ	79 216	76 472	75 061	-1,84
KULUT				
01 Palkat	30 361	31 406	32 445	3,31
57 Henkilöstökorvaukset	-293	0	-3	0,00
02 Sosiaalivakuutusmaksut	7 924	8 010	6 487	-19,01
06 Muiden palveluiden ostot	8 287	9 379	9 244	-1,44
14 Aineet, tarvikkeet, tavarat	5 663	6 113	6 177	1,06
15 Varastojen muutos	-48	200	200	0,00
18 Avustukset	642	862	865	0,39
19 Vuokrat	14 832	13 969	13 805	-1,17
20 Verot	979	947	935	-1,24
27 Muut kulut	337	343	330	-3,90
KULUT YHTEENSÄ	68 684	71 229	70 485	-1,04
NETTO	10 532	5 243	4 576	-12,71
16 Suunnitelmapoistot	6 782	6 725	7 085	5,3

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

1.4 Henkilöstösuunnitelma

Salpauksen henkilöstörakenteen tavoitteellinen kehittäminen on vuosina 2023–2025 keskeisessä roolissa. Valtakunnan hallitusohjelman mukaiset ammatilliseen koulutukseen tehdyt määräaikaisten lisärahoitukset sekä opetus- ja kulttuuriministeriön jakamat koronapandemian aiheuttamiin lisäopetuksen ja -ohjauksen tarpeisiin kohdistetut määräaikaisten lisärahoitukset ovat mahdollistaneet merkittävät panostukset opetus- ja ohjaushenkilöstöön. Määräaikaista lisärahoitusta on kokonaisuudessaan vuosina 2019–2022 saatu noin 11 miljoonaa euroa.

Saatujen määräaikaisten rahoitusten käyttöä on valmisteltu vuoden 2020 loppupuolelta alkaen, mutta mittavimmat toimet ovat käynnistyneet, kun vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä laadittua henkilöstösuunnitelmaa ryhdyttiin huhti-kesäkuun aikana toteuttamaan. Tämä tarkoitti poikkeuksellista henkilöstön rekrytointikampanjaa. Vuoden toisen neljänneksen aikana uusia lisärahoituksilla toteutettuja palkkauksia toteutettiin kaikkiaan noin 56 kappaletta.

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena oli tarkastella henkilöstön nykyrakennetta ja tulevaisuuden näkymää henkilöstötarpeesta vuosien 2021–2025 aikaikkunassa. Tarkastelun myötä tunnistettiin miten käytössä olevaa määräaikaista lisärahoitusta voidaan kohdistaa opetus-, ohjaus- ja opetuksen tukipalveluhenkilöstön määräaikaiseksi lisäämiseksi. Salpauksen opetus- ja kulttuuriministeriöltä hakemaa ja saamaa lisärahoitusta kohdennettiin suunnitelmallisesti siten, että osa lisärahoituksella toteutettavista rekrytoinneista on ollut mahdollista toteuttaa vakituisina rekrytoineina, kun on otettu huomioon henkilöstön ennakoitu eläköityminen. Muilta osin mahdolliset lisäpanostukset on toteutettu rahoituksen mukaisesti määräaikaaisesti. Näillä toimenpiteillä olemme kasvattaneet opetus- ja ohjaushenkilöstön määrää ja samalla pystymme hallitsemaan määräaikaisesti nousseiden opetushenkilöstön henkilöstökulujen vähentämisen lisärahoituksen loppuessa.

Vuonna 2021 toteutetuilla rekrytoinneilla nostettiin Salpauksen opetus- ja ohjaushenkilöstön resurssia noin 40-50 henkilötyövuodella vuosille 2022–2023. Voimassa olevan henkilöstösuunnitelman mukaisesti henkilöstöresurssit palautuvat vuoden 2020–2021 alun tasolle arviolta 2024 vuoden loppuun mennessä. Kokonaisuudessaan tehdyt henkilöstöpanostukset tarkoittavat noin 150 henkilötyövuoden ja noin 11 miljoonan euron kokonaispanostusta vuosien 2021–2024 aikana.

Vuonna 2021 laadittua ja koko ajan päivittyvän henkilöstösuunnitelman toteuttamista haastaa kesällä 2022 valtakunnallisesti sovitut palkkojen yleiskorotukset vuosille 2022–2025. Korotusten arvioidaan kasvattavan henkilökustannuksia noin 11 prosenttia.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA (teoreettisina henkilötyövuosina) TA 2023

	Tilinpäätös 2021	TA 2022 ennuste	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Johtamis- ja kehittämisspalvelut	44	44	44	43	43
Oppimis- ja koulutuspalvelut	517	523	509	498	493
VA1 / Opiskelijapalvelut, valmentava koulutus ja yhteiset opinnot	118	125	120	115	110
VA2 / Tekniikan ja liikenteen alat sekä luonnonvara-alat	209	202	203	201	201
VA3 / Hyvinvoinnin, kaupan ja hallinnon, matkailu-, ravitsemis- ja elintarvikealat sekä kulttuurin alat	169	173	165	162	162
VA4 / Yritys- ja työelämäpalvelut	21	23	21	20	20
Oppilaitospalvelut	108	107	107	107	107
Kiinteistöpalvelut	43	42	42	42	42
Ravintolapalvelut	38	38	38	38	38
Tietohallintopalvelut	27	27	27	27	27
YHTEENSÄ	669	674	660	648	643

1.5 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä katsaus riskienhallinnan tilanteeseen

Salpauksessa riskienhallinnan painopiste on strategian mukaisesti perustehtävässä onnistumisessa ja laadukkaana ammatillisen koulutuksen varmistamisessa. Toiminnassa korostuu palveluorganisaationa toimiminen sekä vahva työelämäyhteistyö. Salpauksella on yhteiskunnallisesti merkittävä vastuu huolehtia osaltaan koko ikäluokan koulutusvelvoitteesta, laajentuneen oppivelvollisuuden mukana tuomista tehtävistä sekä jatkuvan oppimisen tavoitteista. Vastaavasti Salpauksella on vahva rooli työelämän toimijoiden kumppanina ja varmistaa osaltaan osaavan työvoiman saanti erityisesti Päijät-Hämeen alueella.

Riskienhallintaa ohjaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä sisäisen tarkastuksen ohje. Kuntayhtymän yhtymäkokous on hyväksynyt 26.11.2018 kokouksessaan päivitetyn sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Päivitetty Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä sisäisen tarkastuksen ohje on hyväksytty yhtymähallituksen kokouksessa 29.10.2018.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat olennainen osa kuntayhtymän toimintaa, eivätkä ne ole muista toiminnoista ja prosesseista erillisiä toimintoja.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous. Yhtymäkokous päättää kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja linjauksista. Yhtymäkokous edellyttää, että kuntayhtymän toiminnot on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat kiinteä osa päätöksentekoa, ja niiden on oltava tehokasta ja systemaattista sekä tulevaisuuteen katsovaa. Yhtymähallitus vastaa hyvän hallintotavan, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Yhtymähallitus on velvollinen antamaan toimintakertomuksessa selonteon sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Selonteossa tulee kuvata sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, valvonnassa havaitut puutteet, keskeiset johtopäätökset kehittämiskohteista sekä toimenpiteet niiden korjaamiseksi.

Toimitusjohtaja, rehtori, virkasuhteiset esimiehet sekä muut esimiehet vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueillaan. He raportoivat valvonnasta seuraavalle vastuussa olevalle taholle. Yhtymähallituksen ja kuntayhtymän johdon tulee reagoida, mikäli raportointi sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta ei osoita järjestelmän toimeenpanoa annetun ohjeistuksen mukaisesti.

Henkilöstö sitoutuu toimimaan hyväksytyjen tavoitteiden ja sääntöjen sekä tehtyjen päätösten mukaisesti, kehittämään toimintatapoja sekä ylläpitämään ja jatkuvasti kehittämään ammatillista osaamistaan. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoja kehittämällä ja niistä viestimällä tulee varmistaa henkilöstön riittävä osaaminen.

Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja toiminnan kehittämiseen. Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja tuloksellisuutta sekä antaa suosituksia eli esittää toimenpide-ehdotuksia hallintojärjestelmän jatkuvaksi kehittämiseksi. Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan, mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

Katsaus kuntayhtymän riskienhallinnan tilanteeseen

Suomen lainsäädäntö edellyttää väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavaa ja kaikkien vähintään 50 henkilöä työllistävien organisaatioiden on järjestettävä vaatimukset täyttävä, turvallinen ilmoituskanava ja hallinto. Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymässä ilmoituskanava on otettu käyttöön vuonna 2021. Organisaation on kuitattava ilmoitus vastaanotetuksi seitsemän päivän sisällä ilmoituksen jättämisestä. Ilmoittajalle pitää myös kertoa ilmoituksen pohjalta tehdyistä toimenpiteistä kolmen kuukauden kuluessa, sekä sisäisen tutkinnan statuksesta ja lopputuloksesta. Kuntayhtymä on ottanut ilmoituskanavan käyttöön osana eettisen johtamisen ja eettisen toiminnan periaatteiden kehittämistä ja toteuttamista. Ilmoituskanava on avattu vuoden 2021 keväällä henkilöstölle ja syyskaudella opiskelijoille. Kanava on avattu julkiseksi kuntayhtymän internetsivuille vuonna 2022.

Riskienhallinnan yhtenä keskeisenä teemana oppilaitosturvallisuus on jatkuvasti kehitettävä kokonaisuus. Kuntayhtymässä on valmisteltu vuoden 2022 aikana Secapp-turvallisuusjohtamisen ja kriisiviestintäjärjestelmän käyttöönottoa ja henkilöstön koulutukset toteutetaan syyskuun 2022 aikana. Uuden järjestelmän käyttöönoton tarkempaan suunnitteluun ja valmisteluun liittyen on perustettu kuntayhtymätasoinen turvallisuusasioiden ohjausryhmä. Turvallisuusasioiden ohjausryhmä toimii jatkossa myös turvallisuustoiminnan arvioinnin ja kehittämisen ryhmänä. Käyttöön otettava järjestelmä yhtenäistää kuntayhtymän nykyisiä turvallisuusjohtamisen toimintatapoja ja tehostaa henkilöstön ja sidosryhmien varoittamisen, informoinnin ja kriisiviestinnän tapoja erilaisissa poikkeustilanteissa.

Toiminnan riskienhallinnan näkökulmasta tarkasteltuna lähitulevaisuuden kriittiseksi menestystekijäksi nousee Salpauksen rooli työelämän palvelutehtävässä, palveluorganisaatiotoiminnan sekä asiakaslähtöisyyden vahvistamisessa. Menestyäkseen Salpauksen on kyettävä nykyistä näkyvämmiin vastaamaan kaikkien asiakasryhmien tarpeisiin joustavasti ja digitaalisia, ajasta ja paikasta riippumattomia oppimismahdollisuuksia hyödyntäen. Asiakaslähtöisyyden merkitys on nostettu päivitetyn strategian keskeiseksi ja koko strategian läpileikkaavaksi teemaksi. Asiakaslähtöisyydessä onnistuminen edellyttää Salpaukselta toimivien ja läpileikkaavien palvelu- ja asiakkuusmallien toteuttamista ja henkilöstön osaamisen varmistamista asiakaslähtöisessä toiminnassa. Kriittiseksi tekijäksi muodostuu Salpauksen kyky toimia monialaisesti. Haasteen tässä onnistumiseksi muodostaa tutkintotavoitteisten koulutusten ja muun myytävän palvelutoiminnan jouheva yhdistäminen, johon toimintatavat ovat vasta muotoutumassa.

Suomen hallitus on viimeisten vuosien aikana kohdentanut määräraikaista lisärahoitusta ammatilliselle koulutukselle. Määräraikaista lisärahoitusta on saatu vuosina 2019–2022 kokonaisuudessaan noin 11 miljoonaa euroa. Saatujen määräraikaisten rahoitusten käyttöä on valmisteltu vuoden 2020 loppupuolelta alkaen, mutta varsinaiset toimet ovat käynnistyneet, kun vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä laadittua henkilöstösuunnitelmaa ryhdyttiin huhti-kesäkuun aikana toteuttamaan. Tämä tarkoitti poikkeuksellista henkilöstöresurssin kasvattamista. Vuoden 2021 aikana uusia lisärahoituksilla toteutettuja palkkauksia toteutettiin kaikkiaan noin 56 kappaletta. Toteutetuilla rekrytoinneilla nostetaan Salpauksen opetus- ja ohjaushenkilöstön resurssia hallitusti vuositasolla arviolta noin 40–50 henkilötyövuodella vuosille 2022–2023. Laaditun henkilöstösuunnitelman mukaisesti henkilöstöresurssit palautuvat vuoden 2021 alun tasolle arviolta 2024 vuoden loppuun mennessä. Vuonna 2021 henkilöstöresurssien väliaikaisesta kasvattamisesta laadittua ja koko ajan päivittyvän henkilöstösuunnitelman toteuttamista haastaa kesällä 2022 valtakunnallisesti sovitut palkkojen yleiskorotukset vuosille 2022–2025. Korotusten arvioidaan kasvattavan henkilömenoja noin 11 prosenttia. Lisäksi näkyvä julkisen talouden kehityksestä edellyttää tarkkaa ja hallittua henkilöstösuunnitelman toteuttamista seuraavien vuosien aikana. Lisäpainetta toimintakustannusten osalta tuovat Euroopan alueen voimakas inflaatio, mikä nostaa kustannuksia lähes kaikkien ostettavien tuotteiden ja palvelujen osalta.

Vuoden 2022 aikana valmistellaan sisäisen valvonnan suunnitelma, jonka tavoitteena on tuottaa tietoa toimintojen tehokkuudesta ja tarkoituksen mukaisuudesta, taloudellisen raportoinnin luotettavuudesta, lakien ja säädösten noudattamisesta, sääntöjen ja hallinnon ohjeiden noudattamisesta. Sisäisen valvonnan suunnitelma muodostetaan kahden näkökulman kautta: säännölliset toistuvat tarkastukset, prosessien osana syntyvät tarkastukset ja niiden dokumentointi.

Kunkin toiminnon ja prosessin vastuuhenkilöt tunnistavat tarkastettavat kokonaisuudet, joilla varmistetaan toiminnan lainmukaisuus ja/tai Salpauksen sääntöjen tai toimintaohjeiden mukainen toiminta. Säännöllisesti toistuvien tarkastusten osalta suunnitelmassa ilmenee tarkastettavat asiat,

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

viittaus voimassa oleviin lainkohtiin tai ohjeisiin, tarkastusajankohdat vuoden kierron aikana, tarkastustapa, tarkastajat sekä paikka mihin tarkastusdokumentaatio tallennetaan. Lisäksi sisäisen valvonnan suunnitelmaan sisällytetään yksittäisten havaintojen myötä syntyvien tarkastusten osalta dokumentointitapa ja tarkastukseen johtanut syy, havainnot sekä johtopäätökset/toimenpiteet. Toimintamalli luodaan ja otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.

1.6 Kestävä kehitys ja ympäristövastuu

Kestävän kehityksen edistäminen on Salpauksen strategisena painopistealueena. Kestävää kehitystä edistetään opiskelijoiden, henkilöstön, sidosryhmien sekä johtamisen näkökulmasta. Kestävän kehityksen jaetaan ekologisiin, taloudellisiin, sosiaalisiin ja kulttuurillisiin tavoitteisiin. Toimimme YK:n Agenda 2030 tavoitteiden mukaisesti.

Opiskelijoiden kannalta keskeisessä roolissa on kestävän kehityksen sekä ilmastovastuullisen toiminnan tutkinnoisien kehittäminen ottaen huomioon eri tutkintojen erityispiirteet. Opiskelijoille järjestetään lisäksi koulutusta jakeiden lajittelusta sekä työpajoja ilmastovastuullisesta toiminnasta sekä ympäristövastuullisuudesta. Opiskelijoiden hyvinvointia ylläpidetään esimerkiksi taukoliikuntavälineiden käyttöön ja liikuntatuokioihin kannustamisella, tutor- sekä kampusohjaajatoiminnalla ja ryhmäyttämispäivissä. Opiskelijoille ja henkilökunnalle järjestetään vuosittain Salpauksen kyläjuhlat, jossa edistetään erityisesti sosiaalista ja kulttuurista kestävää kehitystä.

Henkilöstön osaamista tuetaan kestävän kehityksen info-tilaisuuksilla, kestävän kehityksen Elsa-kursseilla sekä tukemalla alakohtaisen opetusmateriaalin tekemisessä. Salpaus on mukana Opetushallituksen Vaski-hankkeessa, jossa edistetään kestävän kehityksen teemojen tuomista ammatilliseen opetukseen. Nykyisessä energiakriisissä ja raaka-aineiden hinnan nousussa myös henkilöstön oma toiminta ja toimiminen esimerkkinä opiskelijoille on tärkeää. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan esimerkiksi ePassi-eduilla, henkilökunnan hyvinvointitapahtumilla sekä kannustamalla liikkumaan ohjatuissa Buusti 360 -ryhmissä.

Johtamisen ja sidosryhmätyön kannalta keskeisenä haasteena on maailmanlaajuinen energiakriisi, Ukrainan sota, raaka-aineiden saatavuus ja hinnannousu, ympäristölainsäädännön tiukentuminen sekä ilmastonmuutos. Energian hinnan voimakas kasvu edellyttää säästötoimenpiteitä kaikissa Salpauksen toiminnoissa. Salpauksen tilaohjelman tuomat säästöt ja Salpauksen liittyminen kunta-alan energiatehokkuus sopimukseen 2018 ovat tuonneet merkittäviä vähennyksiä energiankulutukseen. Vuoden 2023 keskeiseksi energiansäästökohdeeksi muodostuu koneiden ja laitteiden energiatehokas käyttö sekä raaka-aineiden ja tarvikkeiden kulutus ja hävikin minimoiminen.

Yritysten ja muiden sidosryhmien kestävän kehityksen tavoitteet ja strategiat vaikuttavat myös Salpauksen tavoitteisiin ja toimintaan. Salpauksen kouluttamat opiskelijat tarvitsevat nykyisessä työelämässä entistä enemmän tietoa ja ymmärrystä ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta sekä kulttuurillisesta kestävydestä.

Salpaus organisaationa tekee monia asioita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tärkeää on tunnistaa kehityskohteet ja tehdä toiminnasta näkyvää kestävän kehityksen tiekartan ja ympäristöohjelman avulla. Kestävän kehityksen edistäminen parantaa Salpauksen houkuttelevuutta opiskelijoiden sekä sidosryhmien näkökulmasta. Kestävä kehitys näkyy myös vahvasti hanketoiminnassa ja kestäväan kehitykseen liittyviä hankkeita on huomattava määrä. EU-rahoitteisissa hankkeissa vaaditaan nykyisin DNSH (do no significant harm) arviointi, jolla varmistetaan että hanke täyttää EUn ympäristötavoitteet:

- Ilmastonmuutoksen hillitseminen
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu
- Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys
- Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
- Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen.

Salpauksen kestävän kehityksen työryhmä edistää Salpauksen kestävän kehityksen ja ympäristövastuullisuuden toimenpiteitä. Työryhmään kuuluu opetushenkilöstöä eri aloilta, opiskelijajäsenet sekä Salpauksen oppilaitospalveluiden edustajat.

Vuoden 2023 tavoitteina ovat:

- Salpauksen ympäristöohjelman valmistelu
- henkilökunnan ja opiskelijoiden kestävän kehityksen ja ympäristövastuullisen toiminnan edistäminen

Kestävä kehitys ja ympäristövastuu

- Yhteistyön syventäminen sidosryhmien kanssa ja verkostoituminen muiden kestävän kehityksen ryhmien kanssa
- Koordinoida käytännön toimia kestävän kehityksen eri osa-alueiden edistämiseksi
- Agenda 2030 tavoitteiden edistäminen ja toimenpiteiden näkyväksi tekeminen

2 Toiminta- ja taloussuunnitelmaosa vuosille 2021–2023

Salpauksen toiminnan suunnittelun rakenne

2.1 Strategia vuosille 2021–2025

Salpauksen päivitetty strategia vuosille 2021–2025 ponnistaa edeltäneestä, vuosien 2016–2020 strategiasta. Strategiakauden tavoitteisto on kiteytetty kuvaukseksi, joka korostaa toimintamme kannalta keskeisiä tavoitteita. Salpauksen päivitettyssä strategiassa vuosille 2021–2025 korostuu opiskelijat, työelämän kanssa tehtävä yhteistyö sekä Salpauksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Salpaus haluaa toimia entistä vahvemmin palveluorganisaationa. Tämä toteutuu laadukkaana arjen toiminnan varmistamisella. Kyse on strategiasta, jota ei ole tarvetta erikseen jalkauttaa. Asiakslähtöinen, sujuva toiminta varmistaa tavoitteiden saavuttamisen. Keskittymällä kukin oman toimintamme asiakslähtöiseen toteuttamiseen ja toiminnan laadun varmistamiseen, olemme oikealla tiellä. Strategiset kehitysohjelmat konkretisoivat kehitystoimenpiteet vision saavuttamiseksi: rohkeita uuden rakentajia, jatkuvaa oppimista, onnistuneita asiakaskokemuksia. Strategia toteutuu laadukkaalla toiminnalla, strategiset kehitysohjelmat tukevat tarvittavaa toiminnan kehittämistä. Strategisten kehittämisohjelmien osalta on määritelty toimenpiteet, joihin keskitymme vuosittain. Samalla on varmistettavat talouden terve perusta, joka antaa toiminnalle kestävän suunnan ja luo toiminnalle edellytykset.

Salpauksen arvot ovat: oppimisen rohkeus, tekemisen ilo ja reilu asenne ja slogan: *"Me muutamme maailmaa"*. Arvot ohjaavat päätöksentekoa ja muodostavat perustan koko Salpauksen toiminnalle: opiskelijoille, henkilöstölle, esihenkilöiden työlle ja johtamiselle.

Salpauksen perustehtävä:
"Uudistavaa osaamista työhön ja yrittäjyyteen".

Salpauksen visio 2025:
"Salpaus - enemmän kuin koulu – opiskelijoiden ja työelämän kohtaamispaikka".

Salpauksen toiminnan eettiset kulmakivet

Toimintaamme ohjaavat eettiset periaatteet. Salpauksen arvot sekä toiminnan eettiset kulmakivet ovat toimintaamme ohjaavia periaatteita. Ne näkyvät arjessamme ja niiden tulee vaikuttaa toimintaamme ja valintoihimme. Päivitetyin strategiaamme yhteydessä vahvistamme toiminnan eettisten kulmakivien merkitystä toimintakulttuuriamme ohjaavina periaatteina. Strategia sekä sen kehitysohjelmat nojaavat vahvasti toiminnan eettisiin kulmakiviin. Salpauksen toiminnan eettiset kulmakivet ovat:

- Vastuullisuus ja tarttuminen
- Keskustelu ja yhteisen ymmärryksen rakentaminen
- Vaikuttavuus ja keskittyminen olennaiseen

Salpauksen strategiakokonaisuus 2021-2025

2.1.1 Strategiset kehitysohjelmat

Salpauksen strategia muodostuu laadukkaan arjen toiminnan varmistamisesta perinteisen vuosittaisen strategiaproessin sijaan. Salpauksen ydinprosessien toimivuuden sekä laadukkaan, ammattimaisen ja korkeatasoisen asiakaskokemuksen tarjoavan toiminnan varmistaminen ovat menestyksemme tae ja kilpailuedun tuoja.

Strategian 2021-2025 tavoitteet saavutetaan kahden näkökulman kautta:

- perustehtävää toteuttavien ydinprosessien toimivuuden ja laadun varmistamisella kaikilla tasoilla
- näitä parantavien strategisten kehittämishankkeiden avulla

Strategiset kehitysohjelmat konkretisoivat toimenpiteet vision saavuttamiseksi:

- Rohkeita uuden rakentajia
- Jatkovaa oppimista
- Onnistuneita asiakaskokemuksia

Strategisten kehittämisohjelmien osalta on määritelty toimenpiteet, joihin keskitymme vuonna 2023. Kehitysohjelmien toimenpiteitä jatketaan rullaavasti vuoden 2022 tilanteesta, tavoitellen konkreettisia ja määrältään maltillisia tavoitteita. Myös tämä on strateginen valinta, joka tunnistettiin strategian päivittämistyön aikana. Strategiaohjelmilla itsellään ei toteuteta voimassa olevaa strategiaa,

vaan niillä tuetaan tavoitteissa onnistumista. Strategian tavoitteet saavutetaan kunkin Salpauksen työyhteisön sujuvalla, asiakaslähtoisellä työllä.

2.1.1.1 Rohkeita uuden rakentajia

Tavoitteet 2021–2025	Onnistuaksemme tavoitteissa, tähän keskitymme vuonna 2023
<p>Ammatillisen koulutuksen osaamisemme on Päijät-Hämeen voimavara.</p>	<p><u>Koulutustarjonta ja palvelut</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppivelvollisuuden toimeenpanon ja vaikuttavuuden varmistaminen, toiminnassa onnistumisen arviointi ja toimintatapojen tarvittava kehittäminen. - Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutokseen varautuminen, oppivelvollisten ja jatkuvan oppimisen rahoituksen eriytyminen. - Varaudutaan TE 2024 palvelumuutoksen vaikutuksiin Salpaukselle. -
<p>Olemme palveluorganisaatio.</p> <p>Toimintaamme ja valintojamme ohjaavat työelämän sekä yhteiskunnan tarpeet.</p> <p>Tunnumme Salpauksen perustehtävän ja oman työmme merkityksen osana sitä. Tiedämme työtämme ohjaavat säädökset ja toimimme niiden mukaisesti.</p>	<p><u>Palveluprosessin toteuttaminen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön asiakaspalvelulähtöisen toiminnan ja osaamisen varmistaminen: TAHTO-keskustelumallin arviointi ja laajentaminen. Työyhteisöt arvioivat omaa toimintaansa osana TAHTO-keskusteluja. - Henkilöstön osallistaminen kehittämään Salpauksen koulutus- ja palvelutarjontaa asiakaslähtöisesti oman ammattialansa osalta. - Vastuullinen Salpaus: Jatketaan Salpauksen tiekartan rakentamista ja käytäntöön vientiä kohti vastuullista ammatillisen koulutuksen toteuttamista. <p>Jatketaan kuntakokeilun ja Lahden kaupungin Yritys Hunter -toiminnan toteuttamista ja arvioidaan toiminnan vaikuttavuutta.</p>
<p>Arvostamme ammattitaitoa ja mahdollistamme sen, että jokainen yltyä parhaimpaansa.</p> <p>Teemme yhdessä ja opimme toisiltamme.</p>	<p><u>Henkilöstön hyvinvointi ja yhteisöllisyys</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Salpaus Syke -kyselyä kehitetään tavoitteena reagoiva ja ratkaisukeskeinen palautejärjestelmä. Henkilöstön osallisuuden vahvistaminen. - Varmistetaan motiivoinnin ja kannustamisen sekä työyksiköiden omien virkistys- ja kehittämispäivien toteuttaminen. - Salpaustasoiset henkilöstötilaisuudet <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan ja toteutetaan salpaustasoinen yhteinen henkilöstötapahtuma.

2.1.1.2 Jatkuvaa oppimista

Tavoitteet 2021–2025	Onnistuaksemme tavoitteissa, tähän keskitymme vuonna 2023
<p>Koulutus- ja palvelutarjontamme vastaa opiskelijoiden ja työelämän tarpeita ja tulevaisuuden vaatimuksia.</p>	<p><u>Toteutussuunnitelmat, tuotteistus ja pedagogiikka</u></p> <p>Koulutuspalveluiden tuotteistamista jatketaan palvelumuotoilun keinoin. Opetus- ja ohjaushenkilöstöä kannustetaan tutkintojen ja tutkinnon osien suunnitelmalliseen ja laajempaan käyttöön ja yhdistämiseen tutkintojen sisällä sekä välillä opiskelijan yksilöllisen polun mahdollistamiseksi.</p> <p>Tutkintotyötä jatketaan sekä toteutus- ja arviointisuunnitelmien mukaista toimintaa varmistetaan. Opetushenkilöstö/Opettajaryhmät tuottavat yhteisiä ELSAn kantakursseja tutkintojen ja koulutusten osiin. Opetushenkilöstö validoi kantakurssit vuosittain ja käyttää niitä vuosittaisten toteutusten pohjana.</p>
<p>Tarjontamme on suunniteltu ja kuvattu selkeästi ja ymmärrettävästi.</p> <p>Toimintamme on joustavaa, luotettavaa ja suunnitelmallista.</p>	<p><u>Koko koulutustarjonta julkaistaan</u></p> <p>Koulutus- ja opintotarjonta suunnitellaan ja julkaistaan Salpauksen yhteisen vuosikellon ja aikataulun mukaan.</p> <p>Tarjonnan sisältö muodostuu työelämän ja opiskelijoiden kanssa palvelumuotoilu-prosessissa ja tutkintotyön yhteydessä tuotteistetuista koulutustuotteista.</p>

	Henkilöstön perehdyttämisellä ja vertaismentoroinnilla (Luotsi-opettajat, KV-yhteysopettajat ja Digi-mentorit) varmistetaan tasalaatuinen prosessien, linjausten ja ohjeiden mukainen toiminta.
Tarkoituksenmukaiset prosessit, tehtävänkuvat, työvälineet ja järjestelmät mahdollistavat sujuvan yhteistyön. Vuorovaikutus, oppimisen ohjaus ja tuki innostavat jatkuvaan oppimiseen.	<u>Keskeiset prosessit kuvattu ja päivitetty</u> Vuonna 2022 nimetyt prosessiryhmät päivittävät ja kehittävät Salpauksen pedagogisia prosesseja (Hakeutuminen ja opiskelijavalinta, Henkilökohtaistaminen, Osamisen osoittaminen ja arviointi, Työpaikalla järjestettävä koulutus) yhteisen toimintamallin mukaan. Jatkuvan haun menettelyt ja oppimisen ohjauksen ja tuen erilaiset muodot suunnitellaan palvelemaan joustavaa ja jatkuvaa oppimista. Tukiprosessien kokonaisuus ja kuvaukset laaditaan ja päivitetään osana toiminnanohjausta.
Tulokset ja seurantatiedot ovat avoimia ja läpinäkyvästi meidän kaikkien käytössä.	<u>Tiedolla johtaminen ja tiedonhallinta on osana organisaation keskeisiä prosesseja</u> Tiedon käsittely on ohjeistettu ja raportointi palvelee eri käyttäjien tarpeita ja tiedolla johtamista. Tiedon eheys, ajantasaisuus ja sujuvat tiedon siirrot varmistetaan prosessinmukaisella toiminnalla ja tietojärjestelmien kehityksellä. Keskeisistä prosesseista tuotetaan raportoitua tietoa toiminnan johtamiseksi ja kehittämiseksi. Tieto ja kehitettävä oppimisanalytiikka toimii päätöksenteon pohjana ja tukena.

2.1.1.3 Onnistuneita asiakaskokemuksia

Tavoitteet 2021–2025	Onnistuaksemme tavoitteissa, tähän keskitymme vuonna 2023
Kuuntelemme työelämää, opiskelijoita ja toisiamme. Arvostamme aitoa kohtaamista ja toistemme työtä.	<u>Työelämälähtöisten toimintatapojen kehittäminen ja uusien toimintatapojen käynnistäminen</u> Työelämälle suunnattujen koulutuspalvelujen toteuttaminen ja yhteistyön kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> - Työelämäopettaja-mallin kehittäminen - Työelämälähtöisten koulutuspalvelujen suunnittelu ja toteutus Työelämässä oppimisen käytänteiden kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> - Työpaikkaohjaajakoulutuksen kehittäminen Verkostoitumisen edistäminen <ul style="list-style-type: none"> - Verkostoyhteistyön laajentaminen ja syventäminen - Työelämän, alueen muiden koulutustoimijoiden ja eri yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen, esim. Yrittäjä Hunter (Lahden kaupunki, LAB, LUT), kuntakokeilun ja TE-toimiston yhteistyöpajat, Teknologitistai-tapahtumat, After Work-tapahtuma, Työelämätreffit, erilaiset rekrytapahtumat, työelämä- ja työpaikkaohjaajatapaamiset Yhteisöllisyyden edistäminen <ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointiryhmien toiminnan kehittäminen Opiskelijakuntatoiminta <ul style="list-style-type: none"> - Edustuksellisen vaikuttamisen lisääminen Asiakkuudenhallintajärjestelmän rakentaminen ja käyttöönotto.
Etsimme yhdessä toimivimmat ratkaisut tunnistettuihin tarpeisiin ja haasteisiin, tavoitteena jatkuva oppiminen ja työllistyminen. Teemme sen, mitä sovimme ja lupaamme.	<u>Asiakaspalautteet</u> Opiskelijapalautteet <ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijoille suunnattujen asiakaspalautteiden keräämisen tehostaminen - Tulosten analysointi ja toiminnan kehittäminen saadun palautteen perusteella.

	<p>Työelämäpalautteet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työelämälle suunnattujen asiakaspalautteiden kerääminen tehostaminen - Tulosten analysointi ja toiminnan kehittäminen saadun palautteen perusteella. <p>Tutkimukset</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mielikuvatutkimuksen tulosten analysointi ja toiminnan kehittäminen saadun palautteen perusteella - Sidosryhmätutkimuksen teettäminen.
<p>Varmistamme yhdessä onnistuneen asiakaskokemuksen.</p>	<p><u>Monipuolinen ja työelämälähtöinen koulutustarjonta</u></p> <p>Monipuolistetaan ja laajennetaan koulutustarjontaa työelämälähtöisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - ELY- ja TE-koulutukset - Yrityskoulutukset - Ala- ja aluekohtaiset koulutustuotteet - Yli yksikkörajojen menevät koulutukset - Koulutustarjottimet - Korttikoulutukset verkkototeutuksena

2.1.1.4 Strategiset kehittämisaalueet

Strategisten kehittämishankkeiden tuetaan strategiapäivityksen aikana tunnistettujen kehittämistarpeiden avulla. Strategiaohjelmien keskittyessä varmistamaan ydinprosessien toimivuutta ja laatua, kehittämishankkeilla parannetaan keskeisten prosessien toimivuutta. Tunnistettuja strategisia kehittämishankkeita ovat:

Koulutustarjonta ja tutkintotyö

- Ennakointi
- Tarjottavat tutkinnot, alat ja niiden kohdentaminen
- Tutkintotyöprosessi

Tarjonta ja aikataulut

- Aloituspaikkojen (yhteishaku/jatkuva haku) prosessi
- Salpaustasoisien koulutustarjonnan rakentaminen
- Opetus- ja koulutustoiminnan vuosisuunnittelu

Asiakkuus ja työelämä

- Asiakkuudenhallinta
- Työelämän kanssa tehtävä yhteistyö

Osaamisen varmistaminen

- Pedagogisen osaamisen varmistaminen
- Asiakaspalvelu – ja palvelutoimintaosaamisen kehittäminen
- Muu osaamisen varmistaminen

Toiminnanohjaus

- Toiminnan sekä henkilöstö- ja talousseurannan ja –suunnittelun prosessit
- Toiminnanohjauksen kokonaisuuden kuvaaminen osana johtamisjärjestelmää
- Tietovaraston kehittäminen

2.2 Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit

Suoritus ja vaikuttavuus

Opiskelijoiden työllistyminen
 Jatko-opintotoihin sijoittuminen
 Opiskelija-palautteet
 Työelämäpalautteet
 Opiskelijavuodet
 Suoritetut tutkinnot ja niiden osat

Henkilöstö ja sidosryhmät

Henkilöstöpalautteen tulokset
 Sidosryhmätutkimusten tulokset

Toiminnan muutos

Palveluorganisaatiotoimin kehittyminen ja arviointi
 Henkilöstön osaamisen kehittymisen arviointi

Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit

Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Opiskelijavuodet *)	lkm	6 180	5 924	5924	5924	5924
Suoritetut tutkinnot	lkm	2 643	2 100	2 200	2 200	2 250
- perustutkinnot	lkm	1 638	1 300	1 400	1 350	1 350
- ammattitutkinnot	lkm	579	350	350	400	400
- erikoisammattitutkinnot	lkm	426	400	400	425	450
Suoritetut tutkinnon osat	lkm	17 223	16 950	17 500	17 900	18 250
- perustutkinnot	lkm	14 227	13 000	13 500	14 000	14 000
- ammattitutkinnot	lkm	1 819	1 350	1 400	1 400	1 400
- erikoisammattitutkinnot	lkm	1 177	1 100	1 100	1 150	1 200
Työllistyminen	%	66,3	67,0	67,0	67,0	67,0
Jatko-opintoihin sijoittuminen, amk+yliopisto *)	%	5,8	6,5	6,5	7	7
Opiskelijapalaute	ka.	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0
Työelämäpalaute	ka.	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0
Ensisijaiset hakijat/aloituspaiikat (yhteishaku)	hakijat / aloituspaiikat	1,13	1	1	1	1
Jatkuvan haun kautta muodostuvat opiskelijavuodet **)			3 800	4 000	4 100	4 200
Opinnoista eroaminen (tavoitteena koko tutkinto) ***)	%	10,27	10	9,5	9,5	9
Opinnoista eroaminen, alle 18 -vuotiaat ***)		1,82	2	2	2	2
Opinnoista eroaminen, 18-29 -vuotiaat ***)		17,35	15	14	13	13
Henkilöstö- ja sidosryhmät						
Henkilöstökokemus	Henkilöstöpalautteen seuranta ja analysointi (1 krt./vuosi)					
Sidosryhmätutkimus	Sidosryhmätutkimuksen toteutus ja tulosten analysointi (joka toinen vuosi)					
Toiminnan muutos						
Palveluorganisaatiotoiminta	Palveluorganisaatiotoiminnan kehittyminen ja analysointi					
Henkilöstön osaaminen	Henkilöstön osaamisen kehittyminen ja analysointi					

*) valtionosuusrahoitus

**) mittari otetaan käyttöön v.2023 alkaen

***) Opinnoista eroamisissa raportoidaan ns. negatiiviset eron syyt, jolloin opiskelijalla ei ole tiedossa jatkopolkua.

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Suoritus- ja vaikuttavuusmittareiden selitykset ja laskentakaavat kohdassa 6.1

2.3 Henkilöstön koulutussuunnitelma

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman osaamisen varmistamisen tarpeet käsiteltiin yhteistyötoimikunnassa 30.9.2022.

Strategian tavoitteissa onnistumiseksi jokaisesta strategiaohjelmasta on nostettu keskeisimmät osaamistarpeet, joihin keskitymme 2023. Ne ovat osaamisen varmistamisen pääpainoalueita osaamisen varmistamisessa vuoden aikana koko henkilöstön osalta. Lisäksi eri henkilöstöryhmillä on muita osaamisen varmistamisen tarpeita, jotka on huomioitu alempana.

Jatkuvaa oppimista

- Digiosaamisen vahvistaminen
- Toimintatapojen ja prosessien mukaan toiminen
- Tiedon tuottamisen vastuu ja tiedolla johtaminen

Rohkeita uuden rakentajia

- Koulutus- ja palvelutarjonnan asiakaslähtöinen kehittämisosaaminen ja palvelumuotoiluosaaminen
- Vastuullisuus- ja kestävän kehityksen osaaminen

Onnistuneita asiakaskokemuksia

- Asiakasyhteistyöosaaminen sisältäen asiakkuudenhallinnan ja uuden CRM-ohjelman käyttöönoton
- Verkostoitumisosaaminen ja markkinointiosaaminen

Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen varmistamisen tarpeet ja painopisteet vuodelle 2023

- Osaamisen arviointiin liittyvä osaaminen
- Opiskelijoiden moninaisuuden, kulttuuristen erityispiirteiden tunnistaminen ja huomioonottaminen opetuksessa
- Kieli- ja kulttuuritietoinen ohjaaminen; kielen keskeisyyden ymmärtäminen jokaisen oppijan kasvamisessa, oppimisessa, yhteistoiminnassa, identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan soaalistumisessa sekä englannin kielen taito
- Työelämälähtöisten toimintatapojen osaamisen vahvistaminen
- Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvien toimintatapojen osaaminen
- Verkkoopetagoginen osaaminen ja tekoälyn hyödyntäminen

Lisäksi opetus- ja ohjaushenkilöstön työhön liittyvää perusosaamista varmistetaan jatkuvasti:

- Oman ammattialan erityisosaamisen varmistaminen
- Henkilökohtaistamisosaaminen
- Monialainen ja verkostomainen yhteistyö opiskelijan oppimisprosessin ohjauksessa ja kehittämässä (Salpauksen sisäinen yhteistyö, työelämäkumppanit ja muut verkostot)
- Opiskelijoiden ohjaus- ja uraohjausosaaminen
- Erilaisissa oppimisympäristöissä opettaminen ja ohjaaminen

Esihenkilöiden osaamisen varmistamisen tarpeet vuodelle 2023

- Pedagogisen johtamisosaamisen vahvistaminen
 - o Pedagogisen toiminnan johtaminen
 - o Pedagogisesti johtaminen
 - o Pedagogisen yhteisön johtaminen
- Palveluorganisaation johtamisosaaminen
- Asiakaskeskeisen toiminnan johtamisosaaminen
- Työelämäkumppaneiden verkosto-osaaminen
- Tiedolla johtamisen ja ennakointiosaamisen vahvistaminen

Koko henkilöstön osaamisen varmistamisen tarpeet vuodelle 2023

- Oman ammattialan erityisosaamisen varmistaminen
- Asiakaslähtöisten ja ammattimaisten toimintatapojen vahvistaminen
- Ennakointiosaaminen
- Salpauksen palvelutarjonnan tunteminen
- Yhteisöllisen osallistavan toimintakulttuurin ja eettisen toiminnan vahvistaminen
- Hybridityöskentelyn edellyttämän osaamisen varmistaminen
- Sähköiseen tiedonhallintaan ja arkistointiin liittyvä osaaminen
- Tietosuoja-, tietoturva- ja saavutettavuusosaaminen
- Oman työn johtaminen ja ajanhallinta

Toiminnan ja johtamisen eettiset kulmakivet ja arvojen mukainen toiminta ovat osana jokaisen salpauslaisen toimintaa ja uuden oppimista.

3 Tuloslaskelmaosa

3.1 Taloudelliset lähtökohdat

Kuntayhtymän toimintatuotot laskevat vuonna 2022 toista vuotta peräkkäin ja taloussuunnitelmakaudella edelleen. Vuodelle 2022 saatu rahoituspäätös oli -2 miljoonaa euroa edellisvuotta ja talousarviota pienempi. Valtionosuusrahoitus 2023 on budjetoitu vuoden 2022 toteutuvalle tasolle. Käytännössä tämä sisältää vuoden 2022 ensikertaisen rahoituspäätöksen tason lisättyä 1,5 prosentin indekstitarkistuksella. Lisäksi on budjetoitu 1,335 miljoonaa euroa opetuksen ja ohjauksen määrän turvaamiseen luvatussa rahoituksesta sekä 165 000 euroa alle 20 vuotiaiden oppisopimuksen korotetun koulutuskorvausten kokeiluun. Kaikkiaan valtionosuusrahoitusta odotetaan 58,3 miljoonaa euroa.

Tuoreessa muistissa olevien edellisten hallituskausien raskaiden rahoitusleikkausten jälkeen olemme saaneet nykyisen hallitusohjelman mukaisesti tulevaisuusinvestointirahoituksena opettajien ja ohjaajien määrän lisäämiseen määräaikaista harkinnanvaraista valtionosuusrahoituksen korotusta vuosina 2019–2022. Tämä on turvannut rahoituksen hienoisen kasvun vuosina 2019 ja 2020. Kuntayhtymän taloudellinen tulos 2019–2021 on ollut osin lisärahoituksesta johtuen hyvä. Korvamerkitty lisärahoitus on kirjattu maksuperusteisesti näille vuosille, vaikka tehtyjen rekrytointien kustannukset toteutuvat aina vuoteen 2025 saakka.

Kuntayhtymä on onnistunut taloutensa hallinnassa lisärahoituksen ohella muutoinkin hyvin. Tulemme käyttämään saavutettua ylijäämää koulutuksen hyväksi tulevana taloussuunnitelmakautena. Vuodet 2023–2025 tulevat olemaan tulokseltaan alijäämäisiä. Määräaikaisella valtionosuusrahoituksella on palkattu noin 50 opettaja ja ohjaushenkilöä lisää. Tämä satsaus näkyy tulevina vuosina kuluina, mutta ei enää tuottoina.

Taloussuunnitelmaa arvioitaessa on tarkasteltava tilikausien kumulatiivista ylijäämää vuosina 2019–2025, mikä on alijäämäisestä tulevasta kaudesta huolimatta edelleen 9,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tämä ylijäämä on kuntayhtymän varautuminen epävarmuuden kasvuun ja kasvavan inflaation ja energiakriisin kustannuksiin. Näitä todennäköisesti kasvavia kustannuseriä ei ole voitu sisällyttää taloussuunnitelmaan vallitsevasta suuresta epävarmuudesta johtuen. Talousarvio ja taloussuunnitelma on tehty tiedossa olevan kustannustason mukaisesti. Kuluneen vuoden 2022 aikana kustannusten kasvu ei ole merkittävästi vielä realisoitunut. Esimerkiksi energiakustannukset ovat ensimmäisen kuuden kuukauden aikana vielä laskeneet edellisvuodesta, vaikka talvi oli kylmä.

Kokonaisuudessaan Salpauksen toimintatuotot laskevat -1,1 miljoonaa euroa (-1,8 %) talousarviossa 2023. Koulutustoiminnan tuotot laskevat -0,4, projektitoiminta -0,5 ja muut tuotot -0,2 miljoonaa euroa. Projektitoiminta budjetoidaan saatujen rahoituspäätösten mukaan, ja tilikauden aikana tilinpäätösennusteessa ja mahdollisessa talousarviomuutoksessa tämä laajuus yleensä kasvaa.

Toimintakulut laskevat talousarviossa 2023 -0,5 miljoonaa euroa (-0,8 %). Kasvu on kuitenkin vuoden 2021 tilinpäätökseen nähden 3,3 miljoonaa euroa (5,9 %). Kasvu perustuu opetushenkilöstön henkilöstökulujen kasvuun sekä osin koronapoiikkeusolojen päättymisestä ja inflaatiosta johtuviin toiminnan muiden kuin henkilöstökulujen kasvuun.

Laajentuneen oppivelvollisuuden maksuttomuuden käynnistys vaikuttaa toimintakulujen lisääntymiseen. Vuosikohtainen arvio kustannuksista on

- vuonna 2021	401 000€
- vuonna 2022	702 000€
- vuonna 2023	678 000€.

Arviomme mukaan vuodelle 2022 rahoitusta maksuttomuuteen saatiin 340 000 euroa. Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuustehtävään liittyvät kustannukset on luvattu korvata täysimääräisesti koulutuksen järjestäjille. Tulevat vuodet näyttävät riittäväksi saatava rahoitus kustannuksiin toiminnan vakiintuessa täyteen laajuuteensa.

Henkilöstökulut laskevat talousarviossa -488 000 euroa edellisvuodesta. Palkkamäärärahat kasvavat miljoonalla, mutta hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvä eläkemenoperusteisen maksun poistuminen pienentää samanaikaisesti eläkemenoja ja sitä kautta henkilöstökuluja -1,6 miljoonalla eurolla. Talousarviossa 2023 henkilöstökulujen yleiskorotukseksi lisättiin +4,13 prosenttia maaliskuun 2022 palkkatasoon.

Muut kuin henkilöstökulut vastaavat kokonaisuutena vuoden 2022 talousarviota. Vaikka energiakriisin tai kasvavan inflaation lisävarauksia ei ole talousarviossa lähdetty arvioimaan, on useissa kuluryhmissä merkittäviä lisämäärärahoja verrattuna vuoden 2021 tilinpäätökseen, muun muassa koronan toimintaa supistavan vaikutuksen poistuessa. Kasvua muissa kuin henkilöistäkuluissa on vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna 14 prosenttia, 2,3 miljoonaa euroa.

Salpauksen toimitilakustannukset suunnitelman mukaisine poistoinen talousarviossa 2023 ovat -13,0 miljoonaa euroa (-12,34 milj. euroa TA 2022). Tilakustannusten osuus toimintatuotoista on talousarviossa 2023 on 20,8 prosenttia. Toimitilaohjelman toteuttaminen tulee jatkamaan tilamäärän vähentämistä tulevina vuosina.

Salpauksen talouden tasapainoon vaikuttaa jatkossa merkittävästi uuden ammatillisen koulutuksen rahoituslainsäädännön mukaisen rahoituksen toteutuminen. Rahoitusta ohjataan järjestäjille valtion talousarvion puitteissa ja kunkin järjestäjän tuloksellisuuden vaikutus sen saamaan rahoitukseen on sidoksissa muiden koulutuksenjärjestäjien tuloksiin ja niiden kehittymiseen.

Taloussuunnitelmakauden sisältyy kuitenkin riskejä rahoitus- ja kustannuskehityksen poikkeuksellisen suuren epävarmuuden takia. Toimintakulujen kasvua on kyetty hillitsemään merkittävästi, osin koronatilanteen tukemana. Tilanteen normalisoituessa toimintakustannukset kasvavat jälleen. Lisäksi inflaatio on kiihtynyt, joten kustannusten kasvu on yksi merkittävä riski taloussuunnitelmakaudella 2023–2025. Energiakriisin ja inflaation vielä toteutamattomia kustannuksia ei ole otettu huomioon tässä talousarviossa. Kuntayhtymä on varautunut kasvaviin kustannuksiin onnistuneella talouden hallinnalla ja saavutetuilla ylijäämillä, hyvällä maksuvalmuidella ja vähentyneenä velkana. Kustannustason tarkentuessa tulemme tekemään talousarviomuutoksen tilikauden aikana tarvittavassa laajuudessa. Mahdollisen kustannusten pysyvemmän muutoksen ja kasvun tulee näkyä myös rahoituskehityksessä ja luonnollisesti otamme sen huomioon talouden johtamisessa tulevina vuosina.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa, erityisesti strategisten kehitysohjelmien suunnitelmissa ja toimenpiteissä sekä johtamisessa ja esimiestyössä, tulemme kiinnittämään erityishuomion toimenpiteisiin ja toimintatapamuutoksiin, jotka parantavat ammatillisen koulutuksen tuloksellisuutta ja kustannustehokkuutta ja vaikuttavat Salpauksen tuloksiin uuden rahoituslainsäädännön kriteereillä mitattuna (suoritusrahoitus eli tutkinnot tai tutkintojen osat sekä vaikuttavuus eli työllistyminen/jatko-opintoihin sijoittuminen ja saatu palaute). Lisäksi kiinnitämme erityistä huomiota opiskelijavuosien käyttöön ja kertymiseen.

3.1.1 Toimintatuottojen muutos

TOIMINTATUOTOT 1000 €	TP 2020	TP 2021	TA 2022*	TA 2023	TA 2023-TAm 2022	
					muutos €	muutos %
Valtionosuus suoriteperusteella	59 735	60 352	58 327	58 327	0	0,0 %
Opiskelijavuodet yhteensä	6 159	6 228	5 924	5 924	0	0,0 %
Strategiarahoitus						
2018 (myönnetty 427 000€)	190					
2019 (myönnetty 1 474 000 €, josta 870 000 kiint-ohj.)	1 081	134				
2020 (myönnetty 120 000 €)	13	107				
2021 (myönnetty 155 000 €)		2	153		-153	-100 %
Strategiarahoitus suoriteperusteella	1 284	244	153		-153	-100 %
Muut koulutustuotot	1 919	1 509	1 452	1 186	-266	-18 %
- työvoimakoulutus (ELY)	185					
- henkilöstökoulutus ei-tutk.tav.	1 028	797	886	839	-47	-5,3 %
- muille koul.järj. myytävä koulutus	231	191	120	110	-11	-8,9 %
- muut koulutustulot (mm. opiskelija- ja tarv.maks.)	469	419	270	238	-32	-11,9 %
- OKM:n erityisavustus (kuntakokeilu)	6	102	177		-177	-100,0 %
Koulustoiminnan tuotot yhteensä	62 938	62 105	59 932	59 513	-419	-0,7 %
Projektit	413	755	981	458	-523	-53,3 %
- opetuksen kehitt.hankkeet	175	494	632	296	-336	-53,2 %
- muut projektit	238	261	349	162	-187	-53,6 %
Muut tuotot	2 641	2 324	2 707	2 503	-205	-7,6 %
- työtoiminta (koulutukseen liittyvä)	1 176	601	1 168	1 173	6	0,5 %
- Ravintolapalvelut	670	797	884	824	-60	-6,8 %
- Kiinteistöpalvelut	504	615	546	400	-146	-26,8 %
- Tietohallintopalvelut	8	1				
- Hallintopalvelut	108	22	13	13		
- muut sekalaiset	176	287	97	93	-4	-4,1 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	65 992	65 183	63 621	62 474	-1 147	-1,8 %

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

3.2 Tuloslaskelma

Sisältää ulkoiset erät

1000 euroa

	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	65 183	63 621	62 474	63 099	63 730
- Myyntituotot	63 144	61 633	61 484		
- Maksutuotot	25	9	9		
- Tuet ja avustukset	1 337	1 445	593		
- Muut toimintatuotot	676	534	389		
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-54 651	-58 379	-57 898	-58 450	-58 635
- Henkilöstökulut	-37 992	-39 417	-38 929		
- Palvelujen ostot	-8 287	-9 379	-9 244		
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 609	-6 313	-6 377		
- Avustukset	-642	-862	-865		
- Vuokrat	-1 095	-1 360	-1 377		
- Muut toimintakulut	-1 025	-1 048	-1 105		
Toimintakate	10 532	5 243	4 576	4 649	5 095
Rahoitustuotot ja -kulut	13	4	48	-144	-87
- Korkotuotot	1	0	0		
- Muut rahoitustuotot	313	311	101		
- Korkokulut	-290	-295	-42	-133	-76
- Muut rahoituskulut	-11	-13	-12	-11	-11
Vuosikate	10 545	5 247	4 624	4 504	5 008
Poistot ja arvonalentumiset					
- Suunn. mukaiset poistot	-6 782	-6 725	-7 085	-7 222	-7 321
- Arvonalentumiset	0	0	0		
Satunnaiset erät					
- Satunnaiset tuotot	400	0	0		
- Satunnaiset kulut	-65	-320	0		
Tilikauden tulos	4 098	-1 798	-2 460	-2 717	-2 313
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	781	781	781	781	757
Varausten lisäys(-), vähennys(+)					
Rahastojen lisäys(-), vähennys(+)	-3	0	0		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 876	-1 018	-1 680	-1 937	-1 556
Tavoitteet ja tunnusluvut					
- Toimintakate %	16,2	8,2	7,3	7,4	8,0
- Poistoalaisten investointien omahankintameno, tuhat €	10 511	4 021	7 324	5 634	3 990
- Vuosikate / nettoinvestointi, %	100,3	130,5	63,1	80,0	125,5
- Kertynyt yli- /alijäämä, tuhat €	40 992	39 975	38 295	36 359	34 803

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Toimintakate, % = 100 * Toimintakate / Toimintatuotot

Vuosikate/nettoinvestointi, % = 100 * Vuosikate / Poistoalaisten investointien omahankintameno

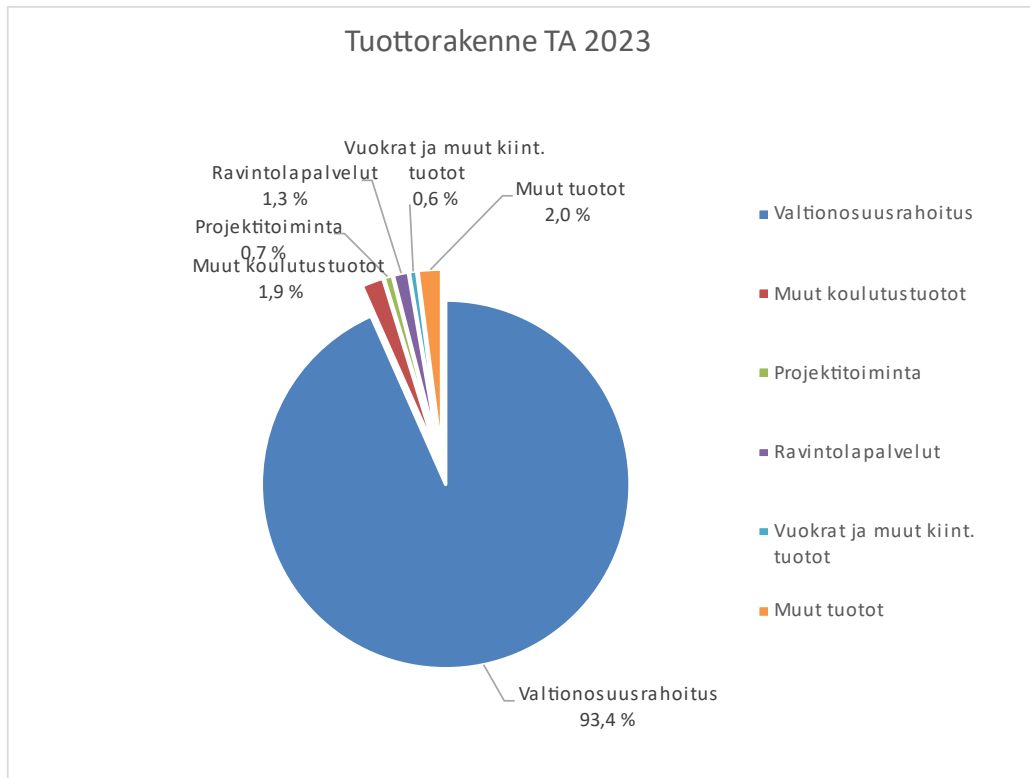
Kertynyt yli- /alijäämä, tuhat € = Edellisten tilikauden yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

3.3 Tuloslaskelma erittelyt

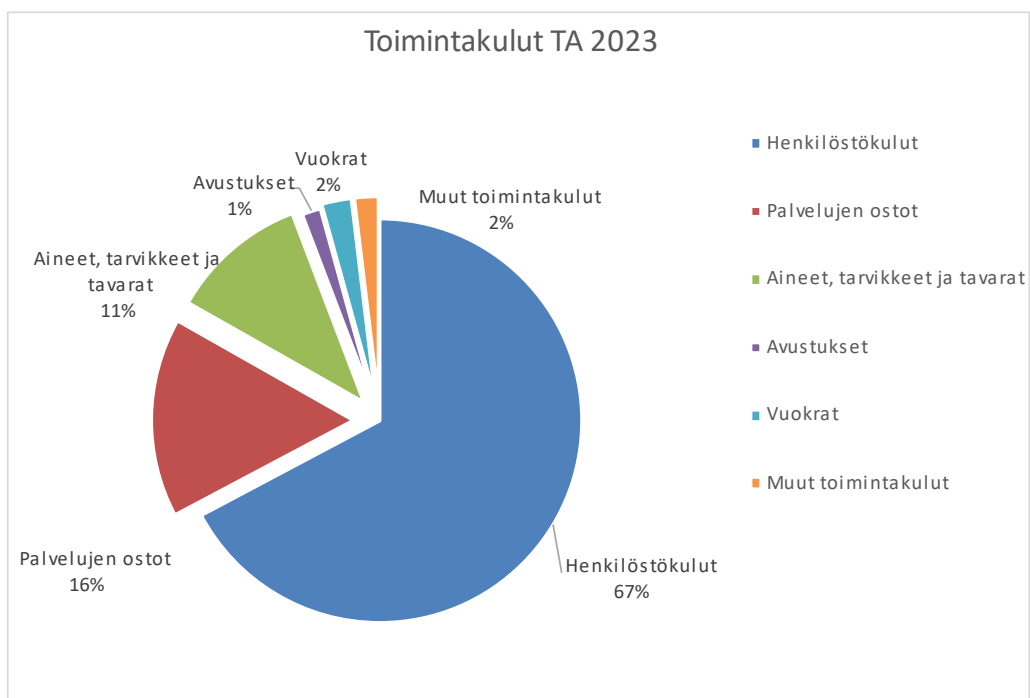
3.3.1 Toimintatuotot ja kulut

Kuntayhtymän toimintatuottojen pääosa on ammatillisen koulutuksen rahoituslain perusteella saatavaa valtionosuusrahoitusta (VOS –rahoitus); 93,4 prosenttia.

Muut tulot muodostuvat projektituotoista, ravintolapalveluiden myynnistä sekä vuokratuotoista.

Toimintakulujen suurimman erän muodostavat henkilöstökulut, joiden osuus on noin 67,00 prosenttia (67,5 % talousarvio 2022) toimintakuluista. Vuokratulut sisältävät koneiden ja laitteiden vuokria 1 128 100 euroa (1 103 000 euroa TA 2022).

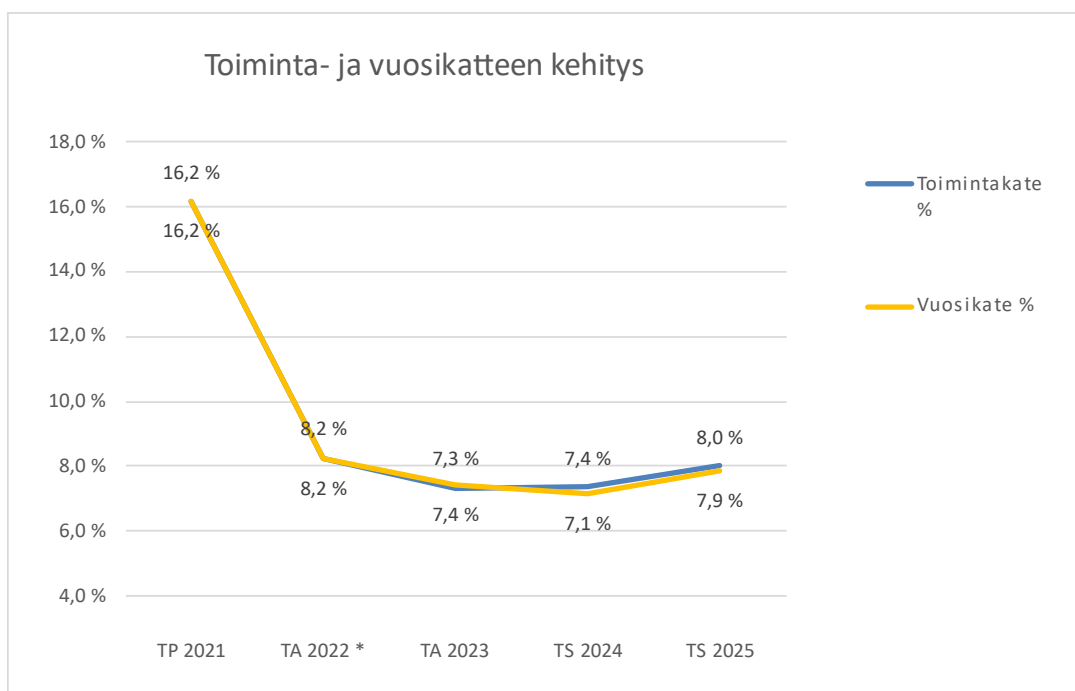

3.3.2 Tulorahoituksen kehitys

Valtionosuusrahoitus 2023 on budjetoitu vuoden 2022 toteutuvalla tasolla. Käytännössä tämä sisältää vuoden 2022 ensikertaisen rahoituspäätöksen tason lisätynä 1,5 prosentin indekstitarkistuksella. Lisäksi on budjetoitu 1,335 miljoonaa euroa opetuksen ja ohjauksen määrän turvaamiseen luvatussa rahoituksesta sekä 165 000 euroa alle 20 vuotiaiden oppisopimuksen korotetun koulutuskorvausten kokeiluun. Kaikkiaan valtionosuusrahoitusta odotetaan 58,3 miljoonaa euroa. Muita hallitusohjelman mukaisia vuosina 2019-2022 saatuja määräaikaista valtionosuuden korotuksia ei ole budjetoitu vuodelle 2023.

Kuntayhtymä on sopeutunut lähes 30 prosentin, yli 20 miljoonan euron rahoitusleikkauksiin edellisten hallituskausien aikana. Valtionosuusrahoituksen toteutunut kasvu on perustunut hienoiseen opiskelijavolyymien kasvuun ja erikseen haettaviin määräaikaista valtionosuuden korotuksiin. Tulemme käyttämään vuosien 2019-2021 ylijäämää koulutuksen hyväksi nyt käsiteltävänä taloussuunnitelmakautena. Ylijäämästä 5 miljoonaa euroa on käyttämätöntä korvamerkittyä valtionosuuden korotusta.

Taloussuunnitelmassa esitettävät vuoden 2021–2025 ovat taloussuunnitelman mukaan kumulatiivisesti -1,3 miljoonaa euroa alijäämäisiä. Tämä näkyy myös toiminta- ja vuosikatteen laskevana kehityksenä. Määräaikaistella valtionosuusrahoituksella on palkattu lähes 50 opettajaa ja ohjaushenkilöä lisää. Tämä satsaus näkyy vuosina 2023-2025 kuluina, mutta ei enää tuottoina, koska saatu rahoitus tuli kirjata maksuperusteisesti. Lisäksi vuodelle 2022 toteutunut 2 miljoonan euron valtionosuusrahoituksen lasku vaikuttaa saatavaan rahoitukseen myös taloussuunnitelmakaudella.

3.3.3 Korkotuotot ja -kulut

Muiden rahoitustuottojen (PHP Holding Oy:n osingot) talousarviovaraus on 100 000 euroa. Lainojen korkokulut on arvioitu -5 700 euroksi ja muut rahoituskulut -36 000 euroksi.

Kuntayhtymän lainasalkun korkosuojaus on toteutettu vuonna 2013 koronavaihtosopimuksella 8 miljoonan euron pääomalle. Sopimus on voimassa 10 vuotta vuosina 2017–2026. Suunnitelmaa nopeampi lainanmaksu ja lainannostojen tarpeettomuus vievät kuntayhtymän lainamäärän alle suojauksen pääoman tilinpäätöksessä 2021. Kirjanpito-ohjeiden mukaan suojauksesta tuli muodostaa pakollinen varaus tilinpäätöksessä sinä vuonna, jona lainamäärä alittaa suojauksen pääoman. Tilinpäätöksessä 2021 suojauksen negatiivinen markkina-arvo kirjattiin korkokustannuksiin ja pakolliseen varaukseen siltä osin, kun laina alitti suojauksen pääoman. Kirjausmenettelyä on jatkettu vuonna 2022 ja talousarviossa 2023. Suojauksen korkokustannukset tuloslaskelmassa ennustetaan pienentyvän tilikauden 2023 aikana, kun edellisinä tilikausina kirjattuja varauksia puretaan vastaamaan negatiivisen markkina-arvon muutosta korkotason noustessa.

Korkosuojauksesta on raportoitu tilinpäätöksissä osana yhtymähallituksen Arviointi- ja vahvistuslausumaa ja tilinpäätöksen liitetiedoissa, Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt, liitetieto 41. Vuonna 2013 tehty kynnyksellinen koronavaihtosopimus oli tähän asti historiallisesti poikkeavassa negatiivisessa korkotilanteessa epäedullinen. Vuonna 2013, jolloin sopimus tehtiin, oli vasta näköpiirissä jo nyt toteutunut ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaus (-30 %, - 20 miljoonaa euroa) ja samaan aikaan merkittävät kiinteistöinvestointitarpeet. Kuntayhtymän kiinteistöinvestoinnit vuosina 2016–2020 olivat noin 55 miljoonaa euroa, keskimäärin 11 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 2013 päätöksiä tehtiin siihen asti nähdyn korkomaailman perusteella. Tällöin nähtiin tarpeelliseksi varautua kasvavaan lainannostotarpeeseen ja suojautumaan korkoriskiltä.

Nyt toteutunut korkojen nousu muuttaa tilannetta kuntayhtymän kannalta positiiviseen suuntaan, mikä näkyy myös pienenä korkokuluvarauksena talousarviossa 2023. Tehtyä koronavaihtosopimuksen negatiivisen arvon pakollista varausta arvioidaan purettavan 184 000 euroa vuonna 2023.

Heinäkuussa 2022 muuttuneen EKP:n ohjauksen myötä pankkien perimät negatiiviset korot poistuvat vaiheittain.

3.3.4 Vuosikate

Kuntayhtymän vuosikate talousarviossa 2023 on 4 624 381 euroa (7,4 prosenttia).

3.3.5 Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista

Suunnitelmapoistot on poistosuunnitelman mukaisesti huomioitu täysimääräisesti tulosvaikutteisina.

Rakennusten poisto-aika on 20 vuotta. Lyhyt poisto-aika kasvattaa poistoja ja pakottaa varovaisuuden perusteella varaamaan korvausinvestointeihin tulorahoituksesta pidemmällä aikavälillä riittävän rahoituksen. Tämä vähentää lainoitustarvetta ja on tärkeä osa talouden riskien hallintaa. Kiinteistöinvestointien ja poistojen välinen ero vuosina 2021–2025 on -17 prosenttia, eli tällä tarkastelukaudella tuloslaskelmassa on keskimäärin 1 miljoona euroa enemmän kiinteistöjen suunnitelman mukaisia poistoja kuin kiinteistöinvestointeja toteutetaan.

3.3.6 Satunnaiset erät

Taloussuunnitelmassa vuodelle 2023 ei arvioitu satunnaisten erä. Toimitilo-ohjelmaan mahdollisesti liittyvät kiinteistöjen purut kirjataan tuloslaskelman satunnaisiin kuluihin. Tarkastelujaksolla vuonna 2022 toteutuu Lahden Vipusenkatu 5 E rakennuksen purku, jonka talousarviovaraus on 320 000 euroa.

3.3.7 Poistoeron vähennys

Poistoeron vähennyksenä käsitellään puretuista investointivaroista muodostuneen poistoeron vuosittain suunnitelman mukaisiin poistoihin kirjattava osuus 781 000 euroa.

3.3.8 Tilikauden yli-/alijäämä

Tilikausi muodostuu -1 679 568 euroa alijäämäiseksi. Tuloslaskelmassa esitetty tarkastelukausi 2021-2025 on kumulatiivisesti -1 314 000 euroa alijäämäinen.

Kuntayhtymä on onnistunut taloutensa hallinnassa saadun määräaikaisen lisärahoituksen ohella muutoinkin hyvin. Vuosien 2019-2021 toteutunut ylijäämä on 16,1 miljoonaa, josta käyttämätöntä harkinnanvaraista valtionosuusrahoitusta on 5 miljoonaa euroa ja muuta ylijäämää 11,1 miljoonaa euroa. Tätä saavutettua ylijäämää käytetään suunnittelukaudella koulutuksen hyväksi. Vuosina 2022–2025 tullaan taloussuunnitelman mukaisesti käyttämään vuosien 2019-2021 ylijäämistä koulutuksen hyväksi -6,2 miljoonaa euroa, eli muusta kuin käyttämättömän valtionosuusrahoituksen ylijäämästä käytetään -1,2 miljoonaa euroa. Kumulatiivisesti vuodet 2019–2025 ovat edelleen 9,9 miljoonaa euroa ylijäämäisiä.

Kokonaisuutena kuntayhtymällä on kauden lopussa ylijäämiä taseessa 34,8 miljoonaa euroa.

4 Investointiosa

4.1 Investointien yhdistelmä

1000 €

Hanke nimiyhdistelmä	Kokonais- kustannus- arvio ilman ALV	MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ					
		TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
KIINTEISTÖINVESTOINNIT							
- ylläpito- ja kehittämishankkeet	28 406	9 411	1 775	5 670	4 380	3 170	4 000
- kiinteistöjen luovutus	-20	-20					
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	28 386	9 391	1 775	5 670	4 380	3 170	4 000
IRTAIN OMAISUUS							
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	5 939	1 087	1 391	1 118	989	585	770
- Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut	2 114	113	855	536	265	235	110
Irtain osuus yhteensä omahankintamenot	8 053	1 200	2 246	1 654	1 254	820	880
- Käyttöomaisuuden myynti	-80	-80					
Irtain osuus yhteensä netto	7 973	1 120	2 246	1 654	1 254	820	880
INVESTOINTI YHTEENSÄ	36 359	10 511	4 020	7 324	5 634	3 990	4 880

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

4.2 Kiinteistöinvestointien yhdistelmä rakennuksittain

1000 €

Hanke nimiyhdistelmä Nettomenot	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Laurellintie 55, Asikkala	200						200
Opintie 1, Heinola B ja C osat	100						100
KESKUSKAMPUS							
Ståhlberginkatu 2-6, Lahti	1 820			220	600	500	500
Ståhlberginkatu 4 B, Lahti	1 000			1 000			
Ståhlberginkatu 6 A, Lahti	1 947	1 947					
Ståhlberginkatu 8, Lahti	6 250			200	3 580	2 470	
Ståhlberginkatu 10, Lahti	100		100				
Svinhufvudinkatu 4 A-B, Lahti	3 191	3 191					
Svinhufvudinkatu 6 F, Lahti	2 150		100	2 050			
VIPUSENKADUN KAMPUS							
Vipusenkatu 3, Lahti	1 450		100	1 350			
Vipusenkatu 5 A1, Lahti	150			150			
Vipusenkatu 5 A3, Lahti	3 600				200	200	3 200
Vipusenkatu 5 alueinfra, Lahti	700			700			
Vipusenkatu 5 F, Lahti	5 747	4 272	1 475				
Kiinteistöjen luovutus	-20	-20					
KIINTEISTÖINVESTOINNIT YHTEENSÄ	28 386	9 391	1 775	5 670	4 380	3 170	4 000

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Investointiosa

4.3 Kiinteistöinvestoinnit rakennuksittain ja hankkeittain

1000 €

KOHDE	HANKEEN KUVAUS	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
KESKUSTAKAMPUS								
Ståhlberginkatu 4 B, Lahti	Rakennuksen perusparannus	1 000			1 000			
Ståhlberginkatu 2-6, Lahti	Stå 2-6 julkisivurappausten korjauksia. 1/4	500				500		
Ståhlberginkatu 2-6, Lahti	Stå 2-6 julkisivurappausten korjauksia. 2/4	500					500	
Ståhlberginkatu 2-6, Lahti	Stå 2-6 julkisivurappausten korjauksia. 3/4	500						500
Ståhlberginkatu 2-6, Lahti	Esmikko-kulunvalvonnan päivitys	200			100	100		
Ståhlberginkatu 2-6, Lahti	Sähköautojen latausinfra, vaihe I	120			120			
Ståhlberginkatu 6 A, Lahti	Sähkön ja ICT:n vaatimat tilat, peruskorjaus	1 947	1 947					
Ståhlberginkatu 8, Lahti	Rakennuksen perusparannus	6 250			200	3 580	2 470	
Ståhlberginkatu 10, Lahti	Vesikaton maalaus	100		100				
Svinhufvudinkatu 6 F, Lahti	Rakennuksen perusparannus	2 150		100	2 050			
Svinhufvudinkatu 4 A-B, Lahti	Rakennuksen perusparannus	3 191	3 191					
VIPUSENKADUN KAMPUS								
Vipusenkatu 5 A3, Lahti	A3: Auto- ja logistiikka	3 600				200	200	3 200
Vipusenkatu 5 alueinfra, Lahti	Alueinfran järjestelyt	700			700			
Vipusenkatu 5 F, Lahti	F-Rakennuksen perusparannus	5 747	4 272	1 475				
Vipusenkatu 5 A1, Lahti	Aurinkosuojaus ja kahvilan / auditorion väliseinämuutokset	150			150			
Vipusenkatu 3, Lahti	Pintakäsittelyn sijoittuminen ja vesikaton korjaus	1 450		100	1 350			
HEINOLAN KAMPUS								
Opintie 1, Heinola B ja C osat	Opintie 1:n perusparannusvaraus vaatii	100						100
ASIKKALAN KAMPUS								
Laurellintie 55, Asikkala	Mummolan laaja perusparannus	200						200
KIINTEISTÖJEN LUOVUTUS								
Svinhufvudinkatu 2 A-B, Lahti kiinteistön myynti			-20					
KIINTEISTÖINVESTOINNIT YHTEENSÄ								
Menot yhteensä		28 406	9 411	1 775	5 670	4 380	3 170	4 000
Tulot yhteensä		-20	-20	0	0	0	0	0
Nettomenot		28 386	9 391	1 775	5 670	4 380	3 170	4 000

* Sisältää talousarvio muutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

4.3.1 Kiinteistöinvestointien perustelut

Koulutuskeskus Salpauksen kiinteistöinvestoinnit perustuvat toimitiloahjelman toteuttamiseen. Investointiohjelmaa tarkennetaan vuosittain. Toimitiloahjelmaa 2021–2025 on päivitetty vuosien 2019–2021 aikana osin opetus- ja kulttuuriministeriön strategiarahoituksella.

Kiinteistöinvestointien sitovuustasona kuntayhtymälle on rakennusinvestointien kokonaismäärä. Ennen hankkeiden aloittamista esitetään suunnitelmat ja toteutuskustannusarviot normaalin käytännön mukaisesti yhtymähallituksen hyväksyttäväksi.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on viimeisen kymmenen vuoden aikana kehittänyt systemaattisesti toimitilojaan samanaikaisesti tilojen palvelukykyä ja kuntoa parantaen ja tilankäyttöä tehostaen. Tätä varten kuntayhtymä on ylläpitänyt ja kehittänyt toimitiloahjelmaansa. Ammatillisen koulutuksen uudesta lainsäädännöstä ja julkisen talouden leikkausten ja pysyvästi alentuneen rahoitustason vaikutuksesta kuntayhtymä on vähentänyt käytössään olevia toimitiloja jo noin 40 prosenttia, 73 000 neliötä. Koronapandemian aikana voimakkaasti kehittynyt digitalisaatio ja etätyö- ja etäopiskelumuodot haastavat tilankäyttöä edelleen ja luovat aiempaa vahvempina tunnistettuja mahdollisuuksia tilankäyttöön.

Kampuksen eteläreunassa on rakennuksia, jotka ovat tulossa peruskorjausikään seuraavan 10 vuoden aikajäniteellä ja kampukselle on tunnistettu tiivistysmahdollisuuksia. Jotta voidaan varmistua seuraavaksi tehtävien toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuudesta pidemmällä tähtäimellä, on toimitiloahjelmaa perusteltua ja tarpeen päivittää.

Toimitiloahjelman päivytykseen tarvittavan taustaselvityksen tavoitteena on keskustakampuksen osalta tunnistaa Salpauksen toiminnallinen tavoitetilä työn tarkastelualueella ja määrittää toiminnan tavoitteellinen tilatarve toimintayksiköittäin sekä tunnistaa käytännöllisiä vaihtoehtoja tilankäytön toteuttamiseksi ja tehostamiseksi.

Keskustakampuksen rakennukset sijaitsevat koulukorttelissa, jolla on suuri kulttuurihistoriallinen ja rakennustaiteellinen arvo. Koulurakennusten historia ulottuu 50-luvulle ja rakennukset ovat julkisivuiltaan suojeltuja. Julkisivuista on teetetty vuonna 2021 kuntotutkimukset, joiden perusteella tullaan julkisivurappauksia korjaamaan ja maalaamaan tulevana vuosina. Ensimmäiset rakennusten julkisivukunnostukset on siirretty alkamaan vuonna 2024.

Lahden Vipusenkadun kampuksen hankkeet jatkavat teknologiakampuksen kehittämistä. Aiemmin auto- ja logistiikka-alan uudisrakennus on ajoitettu alkamaan vuonna 2022. Hankkeen aloitus on kuitenkin siirretty vuoteen 2026, jotta kiinteistöinvestointien kustannuspainetta voidaan tasata. Siirto antaa Salpaukselle tulevaisuuteen enemmän taloudellista liikkumavaraa. Siirtoa tukee myös se, että autokanta on voimakkaasti sähköistymässä. EU kiristää päästötavoitteita ja Suomen hallituksenkin tavoitteena on noin 700 000 sähköauton kanta vuodelle 2030. Opetustilojen suunnittelussa voitaneenkin näin ottaa paremmin huomioon sähköistymisen tuomat muutokset.

Salpaus on valmistellut pintakäsittelyalan sijoittumista Vipusenkatu 3:een, jonne se siirtyy nykyisistä tiloistaan Vipusenkatu 5 B:stä. Rakentaminen ja muutto on suunniteltu tapahtuvan vuonna 2023. Vipusenkatu 5 B:n tyhjentäminen ja purkaminen on osa toimitiloahjelmaa. Purkamisen ajankohta tarkentuu, kun auto- ja logistiikka-alan uudisrakennus on valmistunut.

Vipusenkadun kampuksen kehittämistä jatketaan alueinfran rakentamisella, joka pitää sisällään muun muassa kaukolämmön järjestelyt ja sähköautojen latauspaikat sekä tulevan uudisrakennuksen ja sen toimintojen vaatimat louhintatyöt.

Vuoden 2023 kiinteistöinvestointien määräraha on 5,670 miljoonaa euroa sisältäen:

- Ståhlberginkatu 4 B, Lahti (Rakennuksen ulkovaipan maalaus, Wanhan teatterin IV-modernisointi ja AV-esitystekniikka sekä sirkuskoulutuksen esitysten tarvitsemat kiinnikkeet. Ravintola Ellenin tilamuutokset), 1,0 miljoonaa euroa
- Ståhlberginkatu 2-6, Lahti. Esmikko-kulunvalvonnan päivitys 0,1 miljoonaa euroa
- Sähköautojen latausinfra, vaihe I, 0,12 miljoonaa euroa

Investointiosa

- Ståhlberginkatu 8, Lahti (perusparannus) 0,2 miljoonaa euroa (koko hanke 6,250 milj. euroa, vuosina 2023–2025)
- Svinhufvudinkatu 6 F, Lahti (perusparannus) 2,05 miljoonaa euroa (koko hanke 2,150 milj. euroa, vuosina 2022–2023)
- Vipusenkatu 5 alueinfra, Lahti (Alueinfran järjestelyt) 0,7 miljoonaa euroa
- Vipusenkatu 5 A1, Lahti (Aurinkosuojaus ja kahvilan/auditorion väliseinämuutokset 0,15 miljoonaa euroa
- Vipusenkatu 3, Lahti, (pintakäsittelyn vaatimat tilamuutokset ja hallin vesikaton uusiminen) 1,35 miljoonaa euroa.
(hankkeen kokonaiskustannusarvio 1,45 milj. euroa vuosille 2022–2023).

4.3.2 Käyttötaloudesta rahoitettava kunnossapito

Talousarvioon on varattu 250 000 euron määräraha käyttötalouden rakennushankkeisiin, jonka turvin suoritetaan pieniä peruskorjaus- ja muutostöitä. Esitykset näistä kohteista tulee tehdä Kiinteistöpalveluille pääsääntöisesti vuoden 2022 loppuun mennessä. Tehtävien töiden luonteen takia kustannuksia käsitellään kiinteistöihin kohdistuvina käyttökuluina.

4.4 Irtaimistoinvestoinnit

1000 €

KOHDE	HANKKEEN KUVAUS / TAVOITTEET	Tul/ Men	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
OPPIMIS- JA KOULUTUSPALVELUT									
VASTUUALUE 1			10	0	10	0	0	0	0
<u>Opiskelijahallintopalvelut</u>	Opintohallintojärjestelmän kehittäminen	M	10		10				
VASTUUALUE 2			3 571	537	1 117	590	592	320	415
<u>Sähkö ict</u>	Tutkinnon uudistuksen edellyttämät investoinnit	M	55		25	20	10		
	Heinola sähkö, opetuslaitteiston uudistaminen	M	30			15	15		
	Automaatioalan robotiikka ympäristö	M	50			50			
	sähköisen liikenteen latauslaitteet ja tietol.	M	30				20	10	
	laboratorioalan opetusvälineistö (analyysivaaka, ph ja happi-mittarit, lämpökaappi)	M	15			15			
	Tieto- ja viestintätekniikan opetustilojen uudistus SVI13->STÅ6	M	70			50	20		
<u>Auto ja logistiikka</u>	Kippaava peräkärri	M	18		18				
	Perävaunu, verhokapelli	M	35		35				
	Työntömastotrukki	M	30		30				
	Pyöräkuormaaja	M	90				90		
	Vastapaino trukki	M	130			45	45	40	
	Traktori (käytetty)	M	65			65			
	Kaivinkone	M	65					65	
	Perävaunu	M	30						30
	Perävaunu, lämpökori	M	35				35		
	Sähköauto (Iunastus)	M	10					10	
	Rekkaveturi	M	100						100
	Heinola varaus	M	20				20		

* Sisältää talousarviovuosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Investointiosa

1000 €

KOHDE	HANKKEEN KUVAUS / TAVOITTEET	Tul/ Men	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
<u>Rakennusala</u>	Timanttisaha kivialalle	M	60		60				
	Pintäkäsittelyalan oppimisympäristön muutokset	M	60			30	30		
	Rakennusalan digitalisaatiokehitys VR	M	65			30		25	10
	Rakennusalan työmaakäytäntöjen kehittäminen	M	12				12		
	Talotekniikan oppimisympäristön muutokset	M	100						100
<u>Eläin- ja luontoalat</u>	Maatalousalan konekannan uusiminen	M	40		40				
	Katamaraanivene	M	79		79				
	Maastomönkijä	M	15		15				
	Maatalousalan korvausinvestointi	M	115			20	40	15	40
	Traktorikaluston päivitys	M	100				50		50
	Eläintenhyvinvointi ja jaloittelualue	M	80					80	
	Moottorikelkka					15			
<u>Media ja turvallisuusalat</u>	Video- ja tapahtumatekniikan opetuslaitteisto	M	95		50		20	10	15
	Paloilmoitinjärjestelmät	M	25		10		15		
	Turvajärjestelmälaitteiston uusiminen	M	30			30			
	Video- ja tapahtumatekniikan opetuslaitteisto	M	0						
	Heinola yhteiset, auditorion visuaalitekniikan uudistaminen	M	80			80			
<u>Tuotantoteknologia ja hevosala</u>	CNC kone puualalle	M	200		200				
	CNC kone, kone- ja tuotantotekniikka	M	225		120	15	50	15	25
	Maneesilana hevosalalle	M	15		15				
	Tulityökoneet kengitykseen hevosalalle	M	20		20				
	Kone- ja tuotantotekniikka/hitsau/levytyöstö	M	135			15	80	15	25
	Hevosalan pienkoneet/traktori	M	80			15	40	15	10
	Hevosaitauksien uusiminen	M	35			35			
	Vedenkäsittelylaitteisto prosessiteollisuus	M	30			30			
<u>Vastuualue 2 johto ja yhteiset</u>	Vipusenkatu 5 A kalustaminen ja varustaminen	M	370		370				
	FabLab digitalisaation kehittäminen	M	75		30	15		20	10

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Investointiosa

1000 €

KOHDE	HANKKEEN KUVAUS / TAVOITTEET	Tul/ Men	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
VASTUUALUE 3			2 110	498	317	365	320	255	355
<u>Matkailu, ravits. ja elintarvike</u>	Ravintola Kulinaarin kalusteiden uusiminen	M	20			20			
	Ravintolan bufeepöydät	M	20		20				
	Baariluokan kalusteet ja tekniikan uusiminen	M	30			30			
	Ravintola Kulinaarin läpiantokaappi	M	20		20				
	Kahvilan kalusteiden uusiminen	M	10			10			
	Ravintola Kulinaarin keittiölaitteiden hankinta	M	60				30		30
	Opetuskeittiön laitteiden hankinta	M	70				20	20	30
	Opetusleipomon laitteiden hankinta	M	80				20	30	30
	Elintarviketeknologia laitteiden hankinta	M	40						40
<u>Kauneus ja kulttuuri</u>	Hius- ja kauneudenhoitoalan laitteiden uusimista	M	55		55				
	Sirkusalan laitteiden uusimista (aulakalusteiden ja terorialuokan + opehuoneen päivitys, molttorit)	M	32		32				
	Live-äänentoiston laitteet	M	50		50				
	Musiikkitekniikan henkilöstön työhuoneiden kalustus sekä koulutuksen aulojen kalustus	M	80			80			
	Musteen oppimisympäristöjen ajantasaisuuden ylläpitäminen ja uudistuminen	M	120				30	40	50
	Sirkuksen oppimisympäristöjen ajantasaisuuden ylläpitäminen ja uudistuminen (mm. aulakalusteiden päivittämiset, molttorit)	M	130			40	40	20	30
	Hikan oppimisympäristöjen ajantasaisuuden ylläpitäminen ja uudistuminen (mm. kampaaja/parturituolit, hoitopedit, kauneuden hoitopisteiden pöydät, hiuksen työkarryt, laitepäivitykset)		200			50	50	50	50
			0						
<u>Kasvatus- ja taideteollisuus</u>	Tekstiili- ja muotialan uudistuminen	M	40		40				
	Jalometallialalle valulaitekokonaisuus, tulostin, uuni	M	25		25				
	oppimisympäristöjen kalusteiden ja laitteiden uusiminen rikkoutuneiden tilalle ja nykyaikaistaminen	M	55			10	15	15	15
	opetusteknologiahankinnat	M	45			15	10	10	10

* Sisältää talousarviovuotesesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Investointiosa

1000 €

KOHDE	HANKKEEN KUVAUS / TAVOITTEET	Tul/ Men	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
<u>Sosiaali- ja terveysala</u>	Rikkoutuneiden ja kuluneiden laitteiden ja koneiden hankinta	M	20		20				
	CleverTouch IMPACT 86" -Älytaulu 3 kpl + näytön lattiateline 3 kpl	M	15			15			
	CleverTouch IMPACT 86" -Älytaulu 2 kpl + näytön lattiateline 2 kpl	M	30				10	10	10
	Hyvinvointiteknologisten opetusvälineiden hankinta; asiakkaiden/potilaiden turvajärjestelmä, exo skeleton, tukiliivit hoitajille ergonomisen työskentelyn tukemiseen ja ennalta ehkäisemään tules vaivoja, hyvinvointitekniologia opetuksen pakit tutkinnon osittain	M	50			20	10	10	10
	Aistihuone/Multisensorinen oppimisympäristö Eri potilas/asiakas ryhmien (mm. muistisaira, vammaiset, lapset, nuoret, aikuiset, ikääntyneet) hoitotyön, toimintakyvyn ja osallisuuden edistämisen opetukseen	M	10				10		
	Muistisairaiden asiakkaiden/potilaiden hoitotyön opetuksen monipuolistamisen	M	0						
<u>Liiketoiminta</u>	Oppimisympäristöjen kalusteita. Rikkoutuneiden tilalle ja nykyaikaistaminen	M	20		20				
	Opetusteknologiahankinnat	M	15		15				
	Kolmen tietotekniikan ja taloushallinnon opetustilan kalustaminen toimistoimaisiksi ympäristöksi erityisesti ergonomia huomioon ottaen. Tiloihin sähköisiä työpöytiä ja satulatuoleja opiskelijoille 15 - 20 kpl. Yhden hiljaisen tilan hankinta ohjauskäyttöön. Opetusteknologiahankintoja uudistuvaan oppimisen ohjaukseen: mm. av-laitteita mahdollistamaan lisääntyvän verkko-, etä- ja hybridiopetuksen sekä ulkomainostaulu markkinointiviestinnän opetukseen.	M	40				40		
	Opetusteknologiahankinnat uudistuvaan pedagogiikkaan. Esimerkiksi kevyt versio simulaatiotilasta asiakaspalvelun, myynnin, työyhteisössä toimimisen jne. opintojen toteutukseen. Hankinta sisältää myös yhden luokkatilan kalustamisen tähän käyttöön.	M	40				40		
	Hiljaisten työtilan hankinta ja samalla 4 henkilöstön työhuoneen uudistaminen. Henkilöstön taukotilan kalusteet ja mahdolliset koneet ja laitteet (astianpesukone, jääkaappi jne.) Opetusteknologian kehittymisen edellyttämät oppimisympäristöjen uudistamiset. Varautuminen 2-3 luokkatilan uudistamiseen.	M	60					30	30

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Investointiosa

1000 €

KOHDE	HANKKEEN KUVAUS / TAVOITTEET	Tul/ Men	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
<u>Yhteiset opinnot</u>	Kalusteiden uusintaa, Stå 8 saneeraus	M	20		20				
	Stå4C luokkaan Stå4C_101 uudet kalusteet ja luokkaan Stå4C_309 uudet tuolit.	M	25			25			
	Luokkakalusteiden uusinta, Stå4C sekä opettajien työhuonekalusteita (mm. sähköpöydät Stå4C)	M	25				25		
	Luokkakalusteiden uusinta, Svi10 (1 luokkatila/vuosi)	M	40					20	20
	Kalusteiden uusinta, Heinola1-2 luokkaa	M	20				20		
		M	0						
VASTUUALUE 4			278	0	28	163	77	10	0
<u>Yritys- ja työelämäyhteistyö</u>	Sidosryhmähallinnan järjestelmä (CRM)	M	248		28	153	67		
<u>Kauppa ja hallinto</u>	Hiljaisten työtilojen hankinta	M	10			10			
	Koulutusten teknologian kehittäminen asiakastarpeeseen	M	20				10	10	
OPPIMIS- JA KOULUTUSPALVELUT YHTEISET			90	51	39	0	0	0	0
	Fablab, laser	M	39		39				
		M	0						
OPPIMIS- JA KOULUTUSPALVELUT YHTEENSÄ			6 060	1 087	1 511	1 118	989	585	770

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Investointiosa

1000 €

KOHDE	HANKKEEN KUVAUS / TAVOITTEET	Tul/ Men	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
JOHTAMIS-, KEHITTÄMIS- JA OPPILAITOSPALVELUT									
KIINTEISTÖPALVELUT									
		M	19	19					
RAVINTOLAPALVELUT									
		M	0						
		M	570	40	120	230	105	75	50
	Ravintola Ellenin linjastojen muutostyöt ja keittiölaitteiden uusiminen	M	210			210			
	Ravintola Ellenin ja Kaislan tiskikoneen hankinta	M	100		100				
	Suurkeittiökoneiden ja -laitteiden uusiminen	M	80		20	20	20	20	20
	Ravintola Kisällin patapesukoneen uusiminen	M	35				35		
	Ravintola Klusterin tarjoilulinjaston päivitys	M	15				15		
	Ravintola Kaislan keittiön laitteiden uusiminen	M	40				20	20	15
	Ravintola Kisällin keittiölaitteiden ja linjaston uusiminen	M	50				15	35	15
TIETOHALLINTOPALVELUT									
		M	865	34	510	151	80	90	35
	Opetusteknologia ja virtualisointi	M	60		15	15	15	15	15
	Tietoliikenne Vip 5A	M	25		25				
	Wlan järjestelmän uusiminen	M	470		470				
	Levyjärjestelmän ja VMware alustapalvelinten uusinta	M	106			106			
	UPS akuston uusinta Vip5	M	10			10			
	SSP + ITSM järjestelmien vaihto	M	30				30		
	Tietoliikenneuusinnat 2023-2026	M	60			20	20	20	20
	Tietoliikenne Stå8	M	15				15		
	VPN järjestelmä	M	15					15	
	Tietoliikennelaitteet Vipusen uusi rakennus (auto ja logistiikka)	M	40					40	

* Sisältää talousarvio muutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Investointiosa

1000 €

KOHDE	HANKKEEN KUVAUS / TAVOITTEET	Tul/ Men	Hanke yhteensä	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
JOHTAMIS-, KEHITTÄMIS- JA OPPILAITOSPALVELUT									
JOHTAMIS- JA KEHITTÄMISPALVELUT			430	20	105	155	80	70	25
<u>Johtaminen</u>	Asiahallinta ja sähköinen arkistointijärjestelmä	M	45		15	20	10		
<u>Talousopalvelut</u>	Talousohallinnon tietojärjestelmäkokonaisuuden kehittäminen	M	45			25	10	10	10
		M							
<u>Henkilöstöpalvelut</u>	Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmäkokonaisuuden kehittäminen	M	70		20	20	15	15	15
	Työajanseurantajärjestelmän uusiminen	M	35		10	15	5	5	
	HR-prosessien sähköistäminen ja raportoinnin kehittäminen	M	20		10	10			
<u>Oppimisen kehittäminen</u>		M	0						
<u>Viestintä- ja markkinointipalvelut</u>	Santra-intranetin modernisointi	M	70		40	30			
	Salpauksen verkkosivuston uudistus	M	125		10	35	40	40	
JOHTAMIS-, KEHITTÄMIS- JA OPPILAITOSPALVELUT YHTEENSÄ			1 884	113	735	536	265	235	110
Käyttöomaisuuden myynti		T	-80	-80					
IRTAIMISTOHANKINNAT YHTEENSÄ									
<i>Menot yhteensä</i>			7 174	1 200	2 246	1 654	1 254	820	880
<i>Tulot yhteensä</i>			-80	-80	0	0	0	0	0
Nettomenot			7 094	1 120	2 246	1 654	1 254	820	880

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

5 Rahoitusosa

5.1 Rahoituslaskelma

1000 euroa

	TP 2021	TA 2022 *	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	10 545	5 247	4 624	4 504	5 008
Satunnaiset erät	335	-320			
Tulorahoitukseen korjauserät	-78				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-10 611	-4 021	-7 324	-5 634	-3 990
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100				
Toiminnan ja investointien nettokassavirta	292	906	-2 700	-1 130	1 018
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 053	-1 053	-1 053	-1 053	-631
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	130	-120	1 254	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-631	-266	-2 498	-2 182	387
Rahavarat 31.12.	14 198	13 931	11 433	9 251	9 638
Rahavarat 1.1.	14 829	14 198	13 931	11 433	9 251
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	292	1 198	-1 502	-2 631	-1 613
Investointien tulorahoitus, %	100,3	130,5	63,1	80,0	125,5
Lainahoitokate	8,1	4,1	4,3	3,9	7,2
Kassan riittävyys, pv	78	80	63	52	56

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2022 (Yhtymäkokous 22.11.2022)

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, tuhat € = Edellisten tilikauden toiminnan ja investointien nettokassavirta + Tilikauden toiminnan ja investointien nettokassavirta

Lainanhoitokate =

(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv) =

365 * rahavarat varanhoitovuoden lopussa / kassasta maksut varanhoitovuonna

5.2 Rahoituslaskelman erittelyt

Rahoituslaskelmassa esitetään tarkemmin kuntayhtymän rahoitusasema, kuten rahoituksen menot ja tulot sekä lainojen lyhennykset ja nostot.

5.2.1 Vuosikate

Olemme saaneet nykyisen hallitusohjelman mukaisesti tulevaisuusinvestointirahoituksena opettajien ja ohjaajien määrän lisäämiseen määräaikaista harkinnanvaraista valtionosuusrahoituksen korotusta vuosina 2019–2022 yhteensä 11 miljoonaa euroa. Kuntayhtymän taloudellinen tulos 2019–2021 on ollut osin lisärahoituksesta johtuen hyvä. Korvamerkitty lisärahoitus on kirjattu maksuperusteisesti näille vuosille, vaikka tehtyjen rekrytointien kustannukset toteutuvat aina vuoteen 2025 saakka. Käyttämätöntä harkinnanvaraista valtionosuusrahoituksen korotusta oli käyttämättä vuoden 2021 lopussa 5 miljoonaa euroa. Tulemme käyttämään tätä rahoitusta ja muutakin saavutettua ylijäämää koulutuksen hyväksi tulevana taloussuunnitelmakautena, mikä näkyy vuosikatteen laskuna. Vuodet 2023–2025 tulevat olemaan tulokseltaan alijäämäisiä. Määräaikaisella valtionosuusrahoituksella on palkattu noin 50 opettaja ja ohjaushenkilöä lisää. Tämä satsaus näkyy tulevina vuosina kuluina, mutta ei enää tuottoina. Lisäksi koronan aiheuttaman toiminnan rajoitusten päättyminen ja kiihtyvä inflaatio nostavat kuluja.

5.2.2 Investoinnit

Investointien kokonaismäärä vuonna 2023 on 7,324 miljoonaa euroa. Toimitilaohjelman toteuttaminen edellyttää merkittäviä investointeja ja taloussuunnitelman mukainen kokonaisinvestointimäärä onkin vuosina 2023–2025 kaikkiaan 16,948 miljoonaa euroa. Irtaimistoinvestointisuunnitelmassa on varauduttu mm. peruskorjattavien tai rakennettavien tilojen varustamiseen. Vuosien 2021–2025 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on -1,6 milj.euroa alijäämäinen.

Toimitilaohjelmaan mahdoillisesti liittyvät kiinteistöjen purut kirjataan tuloslaskelman satunnaisiin kuluihin.

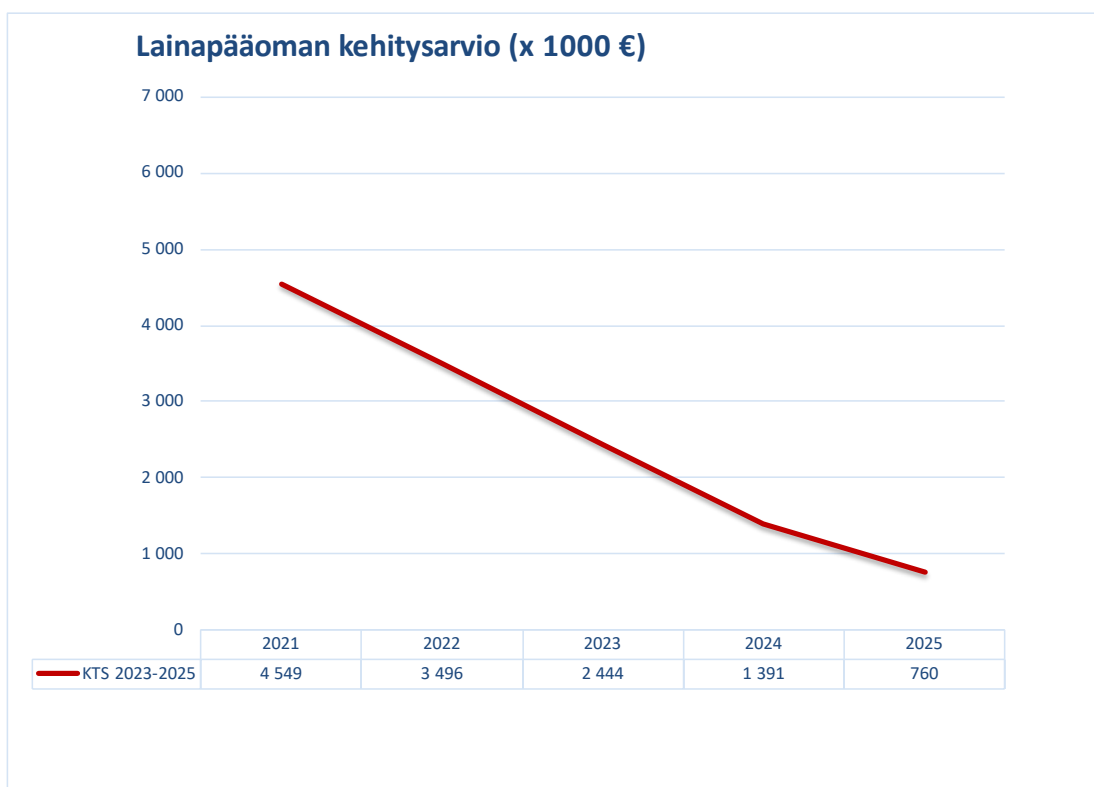
5.2.3 Lainakannan muutokset

Kuntayhtymän maksuvalmius on kehittynyt suotuisasti. Taloussuunnitelmakaudella vuosina 2023–2025 lainamäärä laskee. Suotuisan kehityksen taustalla on kuntayhtymän talouden hallinnan onnistuminen jo useamman vuoden ajan sekä vuosina 2019 -2022 saadut lisäopiskelijavuosien ja harkinnanvaraisten valtionosuusrahoitusten korotukset. Kauden lopussa kuntayhtymä on suunnitelman mukaan lähes velaton, lainaa on 760 000 euroa.

Rahoitusosa

Lainapääoma, korot ja lyhennykset vuosina 2019–2024

Euroa	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Laina po 31.12.	4 549 101	3 496 471	2 443 841	1 391 211	760 413
Korot	271 941	367 359	5 718	98 490	40 948
Lainojen lyhennykset	1 052 630	1 052 630	1 052 630	1 052 630	630 798
Lainojen nostot	0	0	0	0	0
Lainojen hoito yhteensä	1 324 571	1 419 989	1 058 348	1 151 120	671 746
Vuosikate + korot	10 817 125	5 614 453	4 630 099	4 590 848	4 474 858
Lainojen muutos	-1 052 630	-1 052 630	-1 052 630	-1 052 630	-630 798
Lainanhoitokate	8,2	4,0	4,4	4,0	6,7
Vuosikate	10 545 184	5 247 094	4 624 381	4 492 358	4 433 910

5.2.4 Kassavarojen muutos

Talousarvion 2023 vaikutus kassavaroihin on -2,5 miljoonaa euroa. Vuosien 2021-2025 yhteenlaskettu toiminnan ja investointien nettokassavirta on -1,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Lainoja lyhennetään samana aikana 4,8 miljoonalla eurolla. Kassavarat alenevat suunnitellusti. Taloussuunnitelmavuosina kassavarojen taso pyritään säilyttämään vähintään noin kuukauden maksuvalmiutta vastaavalla tasolla. Kauden lopussa vuonna 2025 kassavarojen ennustetaan olevan 9,6 miljoonaa euroa (56 päivän maksuvalmius).

5.2.5 Leasing-vuokraus

Leasingrahoituksella hankitaan pääasiallisesti IT-laitteita ja ajoneuvoja.

6 Liiteosa

6.1 Suoritus- ja vaikuttavuusmittareiden selitykset ja laskentakaavat

Opiskelijavuodet

Opiskelijavuosi on 365 päivää, joiden aikana opiskelija osallistuu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaisesti oman osaamisen vahvistamiseen.

Suoritettut tutkinnot

Suoritettujen perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen määrä.

Suoritettut tutkinnon osat

Suoritettujen perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen tutkinnon osien määrä.

Valmistuneiden työllistyminen

Työllistyneiden osuus (%) pohjautuu Opetushallituksen Vipunen-tietokannan tietoihin, jotka kuvaavat toisen asteen ammatillisen perustutkinnon tietyllä aikavälillä suorittaneiden pääasiallista toimintaa valitun vuoden lopussa. Tilastoissa on kahden vuoden viive. Tilastokeskuksen tilastot saadaan noin 1,5 vuoden viiveellä.

Jatko-opintoihin sijoittuminen, amk + yliopisto

Ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden sijoittuminen jatko-opintoihin, joissa tavoitteena ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkinto. Tiedot pohjautuvat Opetushallituksen Vipunen-tietokannan tietoihin.

Opiskelijapalaute

Opiskelijapalaute lasketaan valtakunnallisen Amis-palautteen aloitusvaiheen kyselyjen ja päättövaiheen kyselyjen tulosten pohjalta. Laskennassa huomioidaan rahoituksen perusteena käytettävien palautekysymysten vastausten keskiarvo.

Työelämäpalaute

Työelämäpalaute lasketaan valtakunnallisten kyselyjen tulosten pohjalta. Laskennassa huomioidaan rahoituksen perusteena käytettävien palautekysymysten vastausten keskiarvo.

Ensisijaiset hakijat/aloituspaiikat

Ensisijaiset hakijat/valinnan aloituspaiikat kevään yhteishaussa (ammatilliset perustutkinnot).

Jatkuvan haun kautta aloittaneet

Jatkuvan haun kautta muodostuneet opiskelijavuodet.

Opinnoista eroaminen (ammatilliset perustutkinnot)

Raportoidaan ikäryhmittäin ns. negatiiviset eron syyt, jolloin opiskelijalla ei ole tiedossa jatkopolkua.

Suoritus- ja vaikuttavuusmittareissa opinnoista eronneiksi lasketaan seuraavien syiden takia eronneet opiskelijat (ns. negatiiviset erot):

- koulutuksen järjestämiseen liittyvät syyt
- muutokset työsuhteessa (oppisopimuksen purku)
- henkilökohtaiset syyt
- terveydelliset syyt
- katsotaan eronneeksi
- opiskelijan kuolema
- muu syy

Suoritus- ja vaikuttavuusmittareissa ei lasketa eronneiksi opiskelijoita, jotka siirtyvät muuhun toisen asteen koulutukseen, korkeakouluun, muuhun koulutukseen tai Koulutuskeskus Salpauksen sisällä suorittamaan toista tutkintoa. Eronneiksi ei myöskään lasketa opiskelijoita, jotka siirtyvät työpajalle, kuntoutukseen tai muihin sosiaali- ja terveysalan palveluihin tai työelämään.

Näistä syistä eronneiden määrää seurataan kuitenkin Tietovarastoraportoinnilla.

6.2 Opiskelijamäärä kotikunnittain

Koulutuskeskus Salpauksen opiskelijamäärä vaihtelee vuoden aikana.
Opiskelijatilanne kotikunnittain ja koulutustyypeittäin 31.8.2022 (eri henkilöitä)

Kunta	Perustutkinto	Ammatti- tutkinto	Erikoisammatti- tutkinto	Valmentava koulutus	Ei tutkinto- tavoitetta	Yhteensä
Asikkala	180	19	24	1	6	230
Hartola	18	2	4		1	25
Heinola	447	24	19	6	4	500
Hollola	604	28	29	9	18	688
Kuhmoinen	4		1			5
Kärkölä	66	6	4	1	5	82
Lahti	3 255	184	129	44	241	3 853
Orimattila	332	24	15	5	15	391
Padasjoki	37	2	2		1	42
Pertunmaa	5		1			6
Sysmä	54	5	2	2	1	64
Jäsenkunnat yhteensä	5 002	294	230	68	292	5 886
Muut kunnat	566	288	499	3	25	1 381
Ulkomaat	3					3
Kaikki yhteensä	5 571	582	729	71	317	7 270

Koulutuskeskus Salpauksen toimintamalli

Toimintamalli

Tarkastuslautakunta

Yhtymäkokous

Opiskelijan oikeusturvatoimikunta

Yhtymähallitus

Palvelualojen sekä Tekniikan ja luonnonvara-alojen koulutusneuvottelukunnat

Martti Tokola, toimitusjohtaja Päivi Saarelainen, rehtori

Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut

Martti Tokola, toimitusjohtaja

Hallinto ja johtaminen
toimitusjohtaja ja rehtori
Henkilöstö- ja kehittämispalvelut
henkilöstö- ja kehittämisjohtaja
Talouspalvelut
talouspäällikkö
Viestintä- ja markkinointipalvelut
markkinointi- ja viestintäpäällikkö
Kiinteistöpalvelut
teknisen palvelun päällikkö
tilapalvelupäällikkö
Tietohallintopalvelut
tietohallintojohtaja
Ravintolapalvelut
opetusalapäällikkö

Oppimis- ja koulutuspalvelut

Päivi Saarelainen, rehtori

Pedagoginen johtaminen, tutkintojen arviointi ja laatu, kansainvälisyys ja kilpailutoiminta
Seija Katajisto, vararehtori

**Opiskelijapalvelut,
valmentava koulutus,
maahanmuuttajakoulutus,
erityinen tuki**
Riitta Murtorinne,
opiskelijapalvelujohtaja

**Tekniikan ja
liikenteen alat,
luonnonvara-alat,
kulttuurialat**
Risto Salmela,
opetusalaajohtaja

**Hyvinvoinnin alat, kaupan ja
hallinnon alat, matkailu-,
ravitsemis- ja elintarvikealat,
kulttuurialat**
Merja Tirkkonen,
opetusalaajohtaja

opetusalapäälliköt, opiskelijapalvelupäällikkö, opetuspalvelupäällikkö,
opettajat ja opinto-ohjaajat

Työelämäkaltaiset oppimisympäristöt

autokorjaamot, Kauneustalo, opetusmyymälät, talotyömaat,
Kulinaaritalo, Ravintola Haave ja muut ravintolat,
opetusmaatila ja -talli, Koira- ja kissahoitola Tassula,
Kiinteistöpalvelut, TOP-IT ja muut Oppilaitospalveluiden yksiköt